

DABAR

Naujoji rašyba
Kur bėga Nemunas
Briand apsiriko
Vokiečiai stebisi

JUOZAS TYSLIAYA

Kauno kalbininkai rengiasi paskelbti naujosios lietuvių rašybos taisykles.

Vėl manoma rašyti: jiešmas, jieva, jieškoti, kaip tai budavo rašoma pirmiau. Taip pat kalbininkų nutarta rašyti: bjaurus, pjauti, bjurti, pjuklas... Be to, vietoj j, bus rašoma: in, inėjo, inbėgo, intaka, innėsti...

Šiuos pakeitimus galbūt dar būtų galima priimti, bet kodėl Kauno kalbininkai, nutarę rašyti įla, kila, buva, prikabinant toms raidėms po uodegą, tai turbūt tik jie vieni žino. Taip pat griežtai nepriimtinas svetimųjų vardų rašymo būdas: Nyčė, Čemberlenas, Šampanė, Zaras, Mančesteris... Taip gali rašyti rusai, kurie neturi lotyniškų raidžių, bet ne mes.

Senoji rašyba pergyveno savo tėvą Jablonskį, bet ar šita rašyba pergyvens Kauno kalbininkus — labai abejoju.

Istorikai ir archeologai sako, kad Nemunas kadaise bėgęs per dabartinius Rytų Prūsijos, maždaug, ta pačia vaga, kuria dabar bėga Prėgliaus upė, įtekanti į Baltijos jūrą, ties Karaliaučium. Bet vėliau Nemunas pakeitęs savo vagą ir, kaip žinome, dabar jis bėga pro Ragainę ir Tilžę, skirdamas Klaipėdos kraštą nuo Rytų Prūsijos. Nežiūrint to, Brooklyn Laisvės rašo:

“Karaliaučiuje demonstrantai atmaršavo prie Nemuno ir per upę Klaipėdon kumščiais ir keiksmais grūmojo lietuviškiems Klaipėdos valdovams.”

Kaip matote, Laisvės redaktoriams dar ir dabar Nemunas bėga pro Karaliaučį.

Brooklyn Amerikoje kuni-gas Bruzikas rašo:

“Nevažiuokime šventą dieną grybauti ar žuvalti, pirma neįsklausę šventų Mišių. Dažniausiai įvyksta nelaimės... Žiūrėk, to orlaivis sudužo...”

Jeigu iš tikrųjų, kaip kunigas Bruzikas rašo, buvo toks žmogus, kuris, lakstydamas po orą, norėjo pasigauti žuvies, tai ir gerai, kad jo “orlaivis sudužo.” Tokiam “kreizei” nė šventos mišios būtų nepadėjusios.

Prancūzų laikraščiai sako, kad Paryžiaus publika apšvilpusi tuos kinematografų paveikslus, kuriuose buvo rodomas prieš trejetą metų garsusis politikas A. Briand.

Ką tai reiškia?

Paryžiaus žmonės apšvilpė mirusį valstybės vyrą, vyrą, kuriam dar taip neseniai ta pati publika plojo ir kėlė ovacijas. Aš pats, savo akimis, mačiau, kaip 1931 metais tuksantinės Paryžiaus minios sveikino Briand, “pasaulio taikos apaštalą.”

Dabar prancūzai švilpia... Jie kaltina Briand, per daug nusileidusį vokiečiams. Jie mato, kad Briand apsiriko...

Teisybė, Briand apsiriko. Bet kartu su juo apsiriko ir visa Europa.

Prancūzų Lu kortoja Karaliaučiaus radio stoties pranešimą apie tai, kaip Lietuvos teisingumo ministeris šilingas, skaitydamas Kauno universitete paskaitą, pareiškęs, kad Lietuvai reikalingos naujos žemės, ypač Rytų Prūsai... Dėl to,

Tel.: Evergreen 7-7840

VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY
ESTABLISHED 1886

XLIX METAI. 26 N.

Published by the LITHUANIAN PRESS CORPORATION

Antradi., BALANDŽIO (APR.) 2, 1935, Brooklyn, N. Y.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, At Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

KAINA 5c.

LIETUVA SKUNDŽIASI KLAIPĖDOS SIGNATARAMS IR TAUTŲ SĄJUNGAI

NACIAI KIŠASI Į LIETUVOS VIDAUS REIKALUS

Klaipėdos radio stotis numalšino Berlyno radio stotį, dabar bando numalšinti Karaliaučiaus stotį, kuri stipresnė už Berlyno

KAUNAS. — Kai tik Lietuvoje gauta žinių, kad Berlyne, Karaliaučiuje ir kituose didesniuose Vokietijos miestuose rengiamos protesto demonstracijos prieš Lietuvą ir reikalaujama paleisti nuteistuosius nacius-žmogžudžius, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose minios lietuvių taip pat pradėjo demonstruoti prieš Vokietiją, Hitlerį ir nacius. Lietuviai demonstrantai reikalavo, kad Vokietija nesikištų į Lietuvos vidaus reikalus ir smerktų tuos, kurie teismo nuteistuosius nacius. Advokatas Stankevičius, tarptautinių teisių žinovas ir iki šiol profesoriavęs Lietuvos universitete, buvo priverstas rezignuoti dėl to, kad bylos metu reikalavęs teisiamuosius paleisti. Būriai studentų, demonstruodami Kaune, šaukė, kad Stankevičius negali būti lietuvių mokytoju. Didelio triukšmo Lietuvoje sukėlė, kai vokiečiai per savo radio stotį iš Berlyno ir Karaliaučiaus pradėjo visokią propagandą prieš Lietuvą. Klaipėdos stotis Berlyno stotį numalšino, bet Karaliaučiaus stotį, kuri labai stipri, negalėjusi visai numalšinti, bet dėl to trukdė, kiek galėjo.

Visoj Lietuvoj įvesta griežtesnė laikraščių cenzūra, o tą dieną, kai buvo nuteisti Klaipėdos naciai, laikraščiams visai buvo uždrausta išleisti ekstralaidas.

Lietuva pasiuntė protestus prieš Vokietiją ne tik Klaipėdos konvencijos signatarams, bet ir skundė Tautų Sąjungai, kuriame prašo sąjungos daryti žygių uždrausti Vokietijai kištis į Lietuvos vidaus reikalus.

NACIAI KONCENTRUOJA KARIUOMENĘ LIETUVOS PASIENYJE?

GENEVA. — Kovo 31 d. gauta iš Lenkijos pranešimai, kad vokiečiai Lietuvos pasienyje pradėjo koncentruoti savo kariuomenę. Šie pranešimai Tautų Sąjungoje sukėlė susirūpinimą ir manoma, kad Tautų Sąjunga imsis žygių vokiečių neapykantos propagandai prieš Lietuvą sustabdyti ir išvengti tolimesnių nesuprastių tarp Lietuvos ir Vokietijos.

prancūzų laikraštis vėl kortoja Dancigą Vorbote nuomonę: “Deja, tai ne megalomanų manifestacija, tai ne pikto skonio juokas, bet tai atsakomingo valstybės vyro pareiškimas, labai reikšmingas tos dvasios nuotaikai, kuri dabat viešpatuoja lietuvių sostinėje.”

Vokiečiai manė, kad galima joti tik į rytus. Dabar juos labai stebina lietuviai, kurie rengeiasi joti į vakarus...

Kas čia stebėtino? Žemė — apvali.

HITLERIS PAŠAUKĖ PIRMUOSIUS REICHO NAUJOKUS

BERLIN. — Kovo 31 d. Vokietijos vyriausybė pašaukė į karo tarnybą apie 550,000 jaunų vyrų, gimusių 1915 metais. Šaukiamieji turi stoti į naujokų šaukimo punktus kovo 1 d. sveikatą tikrinti. Be reguliariškos kariuomenės, Hitleris paleikė visus smogikus, kurie bus kaip sporto organizacija, bet kartu atliks visas Hitlerio politiškas kovas. Sudarytas šiomis dienomis ir “krašto apsaugos tribunolas”, kuriame pakviestas ir generolas Liudendorfas. Bendrai, Vokietijos armija sieks netoli 800,000.

NACIAI KERTA GALVAS MOTINOMS UŽ VAIKŲ NEPRIŽIURĖJIMĄ

BERLIN. — Vokietė, dviejų mažų vaikų motina frau Charlotte Juenemann šiomis dienomis Berlyne nuteista mirti už tai, kad ji gaudama iš miesto pašalpą neprižiūrėjo savo dviejų vaikų. Vokietė gautas pinigų praleisdavo degtinei, tabakui ir palaidam naktniniam gyvenimui, o tuo tarpu vaikus marino badu. Išdavoje — vienas kūdikis mirė, o kitas visai nusilpęs paguldytas ligoninėje. Charlotte Juenemann bus nukirsta galva. Mirties bausmė jai kol kas atideda, nes nuteistoji nėsčia. Bausmė bus įvykdyta trečiąjį kuditį pagimdzius.

KANSAS, TEXAS IR COLORADO VALSTYBIŲ GYVENTOJAI EMIGRUOJA Į VAKARUS

KANSAS CITY. — Pranešimais iš Kansas, Texas, Colorado ir kitų vidurinių vakarų valstybių, beveik visą savaitę siautė dulkių ir smėlio pusys, padarydamos didžiausius nuostolius. Tukstančiai dešimtiniai dirbamo lauko užpustyta smėliu, vieškeliai ir geležinkeliai taip užpustyti, kad truks kelias mėnesių kol jie bus galutinai nuvalyti ir tiks susisiekti.

Vėliausiomis žiniomis, kai kurių Colorado, Texas ir Kansas valstybių ūkininkai susikrovė savo turtą į vežimus, automobilius apleidžia dulkių ir smėlio apipustytus kraštus. Vokietis

Lietuvius Buenos Aires rinkimų komisijos pirmininkas

BUENOS AIRES. — Artinantis kitiems Argentinos parlamento rinkimams, yra sudaromi balsavimo komitetai. Vieno tokių komitetų pirmininku Buenos Aires mieste yra paskirtas lietuvis Pranas Dambravas. Pirmiau p. Dambravas gyveno Kordoboje ir ištisą dešimtį metų budavo skiriamas balsavimo komiteto pirmininku. Nors sakoma, kad pirmininkus skiria burtų traukimo keliu, bet atrodo, kad visgi renka sąžiningus, iš švietimais paeinančius piliečius, kurie bešališkai pareigas eina.

PILSUDSKIS — LENKIJOS DIKTATORIUS

VARSUVA. — Lenkijos ministrų pirmininko Leono Kozłowskio ministrų kabinetas šiomis dienomis rezignavo. Naują kabinetą pakviestas sudaryti maršalo Pilsudskio artimas draugas pulkininkas W. Ślawek. Pasirodo, kad naujam ministrų kabinetui pasiūlyta visi ministrai, išskyrus Kozłowskį. Naujajai vyriausybei teks sutvarkyti Lenkijoje naujų rinkimų įstatymus. Poringimų, kurie bus šį rudenį, naujam seimui teks priimti naująją konstituciją, kuri tuojuo įsigalios. Po to, rezignuosis prezidentas Moscickis ir bus paskelbti prezidento rinkimai.

Abėjama ar Pilsudskis, kuris ir taip Lenkiją valdo, duosis save išrinkti prezidentu, greičiausiai bus perrinktas Moscickis.

Ziniomis iš Berlyno, Pilsudskis S. Rusijos klausimu žada laikytis griežtai Sovietų Rusijos opozicijoje.

BELGIJA PANAIKINO AUKSO STANDARTĄ

BRUXELLES, Belgija. — Šiomis dienomis sudarytas naujas Belgijos ministrų kabinetas, vadovaujant premjerui Paul Van Zeeland. Mat, kovo 31 d. oficiališkai Belgijoje panaikintas aukso standartas ir nupjintas Belgijos belgas (piniginis vienetas) net 28 nuosimėms. Naujoji administracija paskelbė naują finansinį ir ekonominį planą, labai panašų USA “New Deal” planui. Senoji vyriausybė turėjo rezignuoti dėl finansinės krizės.

KANSA, TEXAS IR COLORADO VALSTYBIŲ GYVENTOJAI EMIGRUOJA Į VAKARUS

Žiuoja į vakarus ar rytus ieškoti pagalbos. Šimtų mylių žemės plotai, kur kasmet banduodavo kviečių plotai, dabar pavirto į Saharos dykumą, kurių nematyti jokio augalo. Nukentėjusiose kraštuose daugybė žmonių susirgo “dulkų plaučių uždegimu,” keletas žmonių ta liga mirė ir šimtai guli ligoninėse.

Vakarų meteorologijos stotys sako, kad nenumatoma, kad greitai laiku dulkių pusnys sustos, nes mažiausiam vėjeliui esant, dulkių debesys kyla ir užtemdo saulę. Jos kiudo žmogui ir gyvuliui kvėpuoti.

Kodėl registruojami visi nubaustieji

KAUNAS. — Lietuvos teisingumo ministeris neseniai išleido visiems teismams aplinkraštį, kuriuo įsako registruoti kiekvieną piliečių nubaudimą. Jei kas bus nubaustas teismo įsakymu už triukšmą arba neblaiviam viešoje vietoje pasirodžius ir nors bauda bus tik 10 lt., tai vis tiek toki nusikaltimai bus registruojami. Registracija vis valstybės saugumo departamentas.

Irašytiems į nubaustųjų sąrašą pirmiausia bus daromos kliutys tarnybai gauti.

ISSR IŠVAŽIAVO DIDELE LIETUVOS DELEGACIJĄ

KAUNAS (Tsb). — Paskutiniuoju metu tarp Lietuvos ir Sovietų Rusijos vis labiau plečiami ekonominiai santykiai. Rusai perka daug Lietuvos gyvulių ir kaulių; Klaipėdos miško sindikatai duoda apdirbti kasmet po 150,000 kietmeterių miško; netolimoje ateityje rusai mano pirkti ir dar daugiau Lietuvos žemės gaminių. Bet Sovietų Rusija už tai siūlo Lietuvai, kad ji pirktų SSSR žibulius, mašinas ir kitus pramonės gaminius. Šis klausimas Lietuvos ekonominiuose sluoksniuose buvo labai rimtai sutiktas ir apsvartytas.

Dar labiau SSSR ir Lietuvos ekonominis santykius išplėsti bei sustiprinti, kovo 14 d. į Maskvą išvažiavo didelė Lietuvos delegacija, kurią sudaro: žemės ūkio ministeris Aleksa, finansų viceministeris Indrišius. Lietuvos banko valdytojo pavaduotojas Pakyns, direktoriai: Vienožinskis, Nurkaitis ir Maisto pirmininkas Lapėnas. Ši delegacija be ekonominį pasitarimų, dar susipažins su Sovietų Rusijos pramone, žemės ūkiu, aplankys kai kuriuos žymesnius ekonominių gyvenimo centrus.

KAUNE DEMONSTRANTUS IŠVAIKE ŠALTU VANDENIU

KAUNAS. — Kovo 31 d. Kaune susirinko apie 4,000 studentų demonstruoti prieš Vokietiją. Demonstrantai susirinkę ties Vokietijos atstovybės rūmais pradėjo triukšmauti ir šaukti. Kauno policija demonstrantų laukė su ugniaisiais švirkšliais. Kai įsikarščiavę studentai pradėjo triukšmauti, policija paleido ant jų salto vandens. Studentai, visi šlapi, išsikirstė.

Vėliausiais pranešimais iš Kauno, vokiečių radio stotys veda aršią propagandą prieš Lietuvą ir kirsina Rytų Prūsijos gyventojus. Per Berlyno ir Karaliaučiaus radio stotis vokiečiai skleidžia neapykantą ir melus prieš Lietuvos valstybę.

MIN. BALTRUŠAITIS TARESI SU SSSR PREKYBOS KOMISARU

MASKVA. — Šiomis dienomis Lietuvos pasiuntinį Maskvoje Baltrušaitį priėmė Sovietų užsienių prekybos komisaras Rozenholcas. Lietuvos pasiuntinys su Rozenholcu turėjo svarbų pasikalbėjimą, kurio pasėkoje žymiai sustiprėjo ekonominiai ryšiai tarp Sovietų Rusijos ir Lietuvos.

Keli šimtai lietuvių gaus argentiniečio palikimo

BUENOS AIRES. — Patyrėme, kad neseniai miręs apatijų fabriko “Compania Nacional de Alpagatas” valdytojas iš savo milžiniškų turtų paliko du šimtus tukstančių pesų kaip jo palikimo dalį, kurią einant testamentu, bus išmokėta to fabriko darbininkams. Kaip žinoma, tame fabrike dirba taip pat keli šimtai lietuvių darbininkų ir darbininkių.

NACIŲ RADIO IR SPAUDA KIRSINA RYTŲ PRUSIJĄ PRIEŠ LIETUVĄ

LIETUVOJE IR KLAIPĖDOS KRASTE VISKAS RAMU

KLAIPĖDA. — Gautomis iš Kauno ir Klaipėdos žiniomis, Kaune, Klaipėdoje ir apimam visoje Lietuvoje viskas ramu. Kaune ir Klaipėdoje, po nacių demonstracijų Karaliaučiuje ir Berlyne, buvo demonstracijų prieš Vokietiją ir nacius, bet jos buvo tvarkingos ir be jokio didelio triukšmo. Užsienio laivų ir žinių agentūrų korespondentams naciai bandė kirsti ir neteisingai informuoti apie Lietuvą, bet dauguma korespondentų jų neklusė. Keturių Klaipėdos nacių nuteisimas mirti ir kitūs kaltėti didesnio sujudimo Lietuvoje nesukėlė.

100 MILIJONŲ DOL. USA AVIACIJAI

WASHINGTON. — Prezidentas Rooseveltas šiomis dienomis pareiškė, kad jis sunaudos apie 100 milijonų dolerių iš 400 milijonų dolerių PWA viešųjų darbų fondo karo aviacijai, civilinei aviacijai, armijai ir karo laivynui. Likusieji pinigai, apie 350 milijonų dolerių bus panaudoti įvairiems viešiesiems darbams visoje Amerikoje.

MIGLOS NESUDARYS PAVOJAUS AVIACIJAI

WASHINGTON. — USA aviacijos ekspertai rado budą pasalinti miglų pavojų aviacijai. Išrasti ir sėkmingai išbandyti nauji radio kompasai, kurių pagalba lakunas gali saugiai nuleisti lėktuvą ant žemės kad ir tirščiausiose miglose. Naujieji instrumentai dabar įtaisomi visuose keleiviniuose ir pašto transportiniuose lėktuvuose.

USA STATYS 30 MILŽINIŠKŲ KARO LĖKTUVŲ

LOS ANGELES, Cal. — USA karo aviacija dabar daro bandymus su dviem visai naujais milžiniškais karo lėktuvais. Vienas išbandomas Kalifornijoje, o kitas Virginia valstybėje. Jei bandymų rezultatai bus geri, šiais metais manoma statyti 30 tų milžinių, kurie galės pakelti du tonus bombų, apie 10 žmonių ir šešis sunkiuosius kulkosvaizdžius.

ANGLŲ SOVIETŲ DERYBOS PASISEKUSIOS; EDEN IŠVAŽIAVO DERYBOMS Į VARSUVĄ

MASKVA. — Jaunasis Anglijos diplomatas kapitonas Anthony Eden ketė dieną kalbėtis su Sovietų Rusijos diktatoriumi Stalinu ir kitais S. Rusijos diplomatais. Derybos, kaip praneša iš Londono, visapusiškai pasisekusios ir abiejų valstybių atstovai priėjo išvados, kad Europos taikai garantuoti būtina reikalingas Rytų Lo-carno paktas. Be to, numatyta sudaryti ir Tolimųjų Rytų paktą, į kurį įeity Japonija, USA ir China.

S. Rusijos diplomatija tvirtino, kad Vokietija ruošiasi karui prieš Sovietų Rusiją ir

LIETUVA UŽSAKUSI GINKLŲ PRANCUZIJOJE

Simon sako, kad Lietuvos teismo sprendimas Klaipėdos nacių byloje, anglų nuomone, teisėtas ir baigtas reikalas

BERLIN. — Vos pasibaigus triukšmingoms nacių demonstracijoms prieš Lietuvą, jau beveik visa nacių spauda pradėjo įtikinėti ir neva įrodyti, kad Lietuva ty demonstracijų įbauginta pradėjo ginkluotis. Lokalanzeiger deda neva savo korespondento pranešimą iš Paryžiaus, kad Lietuva Prancuzijoje užsakiusi 14 karo lėktuvų naikintųjų, 12 bombanešių, 15 karo tankų, keliolika traktorių artilerijai ir daug kitokios karo medžiagos. Esą, Prancuzija sutiko Lietuvai visą tą karo medžiagą parduoti už Lietuvos produktus. Dauguma Vokietijos laikraščių grasiina ir šmeižia Lietuvą dėl to, kad ji “išdrįso stoti prieš 100,000,000 vokiečių tautą.” Kai kurie laikraščiai reikalauja tuojau nutraukti su Lietuva diplomatiškus ryšius ir boikotuoti visus Vokietijoje gyvenančius lietuvius. Pusia oficiališkais Diplomatische Korrespondenz tokiame žygiu pritariama ir ta pačia proga deda ilgą straipsnį, kuriame nurodo visus Lietuvos neva nusikaltimus Klaipėdos statutu. Lietuva, esą, varžanti vokiečių spaudą ir “barbariškai kankinanti” vokiečius.

Zinoma, tie visi vokiečių pranešimai labai abejotini, o paskutiniai — grynas prasiimanymas.

Ar Vokietija ruošiasi kokiems nors diplomatiškiems žygiams prieš Lietuvą, dar paaiškės.

Šiomis dienomis paaiškėjo, kad Simono Hitlerio derybų metu Berlyne, Hitleris prašęs anglų pagalbos dovantoti nuteistiems Klaipėdos naciams gyvybę, bet Sir John Simon atsakęs, kad britų nuomone, Lietuvos teismo sprendimas toje byloje yra “tres adjudicata” arba reikalas galutinai kompetentiško teismo baigtas. Kitais žodžiais, ang-lai laiko Lietuvos teismą kompetentisku ir jo sprendimą teisėtą.

Esą, toks anglų atsakymas Hitleriui buvo didelis smugis.

Prancuzija tuo tarpu rupinasi padidinti savo kariuomenės skaičių ir šiomis dienomis išleido atsisaukimus į pasaulinio karo veteranus ir kariuomenės rezervus būti pasirušiusiems “išimties reikalui.”

Italija veda derybas su Pietuslavija dėl tų dviejų valstybių santykių pagerinimo.

KUR STATYS PAMINKLĄ DARIUI-GIRĖNUI

Chicago, Ill. — Buvęs Darius-Girėno skridimo rėmėjų vyr. komitetas 1933 m. liepos mėn. pabaigoje sumanė pastatyti gražų didingą paminklą mūsų didvyriams, Atlanto nuagailėjams. Per 1½ metų jau sudarytas fondas, iš \$7,500. Dar trūksta \$2500. Chicago miesto valdžia leidžia paminklą statyti Marquette Parke, t. y. gražiausios ir naujausios lietuvių kolonijos parke. Paminklo projektas, galutinai išrinktas, bus netrukus paskelbtas spaudoje. Projektui gaminti buvo pakviesti tik lietuvių architektai ir skulptoriai. Komitetas yra nusistatęs paminklą pastatyti šių metų liepos 17 d. — per liudnas 2 metų sukaktuvės nuo didvyrių žuvimo.

Fondas yra ugdomas įvairiais būdais: iš draugijų ir atskirų asmenų aukų, iš viešos aukų rinkliavos 1933 m., iš aviacijos švenčių, gegužinių vakarų ir komiteto išleisčių Darius-Girėno fotografijų, parodų po 50 centų. Tos fotografijos plačiai kai kuriose kolonijose, kurios prašomos greičiau galutinai atsilyginti. Dariusio sesuo K. Juciūtė-Stulpinienė rizikavo savo lėšomis išleisti knygą "Sparnuoti Lietuviai Darius ir Girėnas", ir pelną skirti paminklui. Bet tokia graži jos auka pareis nuo visuomenės valios. Susipratę lietuviai turėtų susidomėti Darius ir Girėno praeitimi ir stengtis geriau suprasti jų žygį bei auką. Įsigydam šią knygą, mūsų tautiečiai kartu patems ir svarbų paminklą.

J. Bačiūnas paskukojo Darius-Girėno paminklo fondui 300 egz. savo išleistos didelės knygos "A. Olsauskas ir LIETUVIAI". Kas nori pakuoti paminklui 60 centų ir už šią auką gauti tą knygą, tegu kreipiasi šiuo adresu: Margutis, 6812 So. Western Ave., Chicago, Ill. Laiške reikia nurodyti, kad prašoma tos knygos su Darius-Girėno paminklo fondo antspaudo.

Patirtojiškoji visuomenė atėik į bendrą talką ir padėk komitetui ateinančią vasarą tą paminklą, kuris ligos amžius stovės ir neleis užmiršti LIETUVIČIŲ žygio, o taip pat gabių draugų to žygio vykdytojų. Didis paminklo sumanymas jau baigiamas vykdyti. Tautiečiai ir draugijos, organizacijos! įsigykite kuria nors aukščiau minėtą knygą arba šiaip siųskite aukas paminklo finansų sekretoriui: Mr. J. Ceikauskas, Darius-Girėnas Memorial Fund, 6640 So. Francisco Ave., Chicago, Ill.

P. Jurgela, komiteto sek.

KREPŠIASVYDŽIO ČEMPIONAI

Amsterdam, N. Y. — Musų korespondentai Lalas ir Varnas praneša iš Amsterdamo, kad kovo 20 d. State Armory lietuvių klubo krepšiasvydžio komanda žaidė su Cream Crests komanda to apylinkės čempionato vardu įvyki. Žaidimas buvo nepaprastai įdomus ir gyvas. Pirmam puslaikyje abi komandos žaidė vienuodu tempu ir vienodu pasiryžimu laimėti čempionatą. Puslaikio pasibaigus golų santykis buvo 34:32 lietuvių naudai. Antrame puslaikyje lietuviams iš karto perėmė žaidimo iniciatyvą ir visą laiką ją laikė. Rungtynės baigėsi 40:33 lietuvių naudai. Vadinas, lietuvių klubas laimėjo čempionato vardą.

SLA 50 METŲ JUBILIEJINIS SEIMAS

Cleveland, Ohio. — Pereitame Detroito SLA seime nutarta kitas SLA seimas laikyti vienoje progresyvių lietuvių kolonijų, CLEVELANDE, O.

Seimas bus kitą vasarą, 1936 metais.

Seimas bus didelis ir svarbus — tai bus 50 METŲ SLA GYVAVIMO SUKAKTUVIŲ SEIMAS.

Tam seimui ruošti jau sudarė komitetas, ir nuo šio paskelbimo Seimo Rengimo Komiteto darbas formaliai prasideda.

Clevelande yra pirmiau buvęs SLA seimas — 22-asis metinis seimas 1907 metais. Tik po 29 metų clevelandiečiai sulaukia kito SLA seimo, todėl pasistengs jį atžymėti, kad liktų atmintyje visų tų, kurie atsilankys.

Seimo Rengimo Komitetas pasiryžo padaryti šį jubiliejinį SLA seimą labai įvairiu, istorisku. Į šį SLA seimą bus atkreipta atida ne tik Amerikos, bet ir Lietuvos lietuvių.

Į šį seimą bus sukvieista daug visos Amerikos lietuvių veikėjų, be pačių seimo delegatų.

Seime bus pritaikyta tam tikras pagerbimas SLA veteranų, seniausių narių, ir bus atkreipta dėmesis į jaunimą, į jauniausius delegatus.

Kad tai bus svarbus jubiliejinis seimas, šiūnį kreipiame dėmesio į seimą visų SLA kuopų anksčiau, kad rengtųsi kaip delegatus įsijūti, taip ir kuopos nuo savo kuopos seimą atžymėti.

Kad 1936 metais pačiame Clevelande bus tam tikros iškilmės ryšyje su Clevelando miesto sukaktuvėmis, tai bus įdomu iš visur lietuviams atvažiuoti, susipažinti su pačiu miestu ir pamatyti parodas.

Clevelandas yra beveik vidurinė gausingiausių kolonijų, kuriose yra SLA kuopos, todėl patogiu atvažiuoti automobiliais, traukiniais ir busais iš rytų ir vakarų.

Komisija laikas nuo laiko praneš SLA narių žinią apie tai, kas bus daroma seimo rengimo reikalais.

Seimo Rengimo Komisija: K. S. Karpis — pirm. F. J. Juris — vicepirm. A. M. Praškevičius — sek. Jonas Brazauskas — išd.

LIETUVIŲ ISEIVIJOS PIKTASIAI

Buenos Aires, Argentina. — Argentinos lietuvių laikraščiai rašo apie vieną įvykį, kuris įvyko prieš kurį laiką Buenos Airea ir per kurį biaučiai tuo lietuvių apgautas lietuvis Ksaveras Kvalkauskas.

Apdavimas įvyko šitokiomis aplinkybėmis. Minimas lietuvis jau daug laiko tarnavo viena me viešbuty. Nors gaudavo nedidelę algą, bet budamas neleidus, turėjo susitaupęs tuktantį su viršum pežų, kuriuos laikė Bostono banke. Neseniai K. susipažino su Jonu Adamavičium, taip pat lietuviu tarnautoju, kuriam, papasakodamas apie savo gyvenimo planus, išsiplepėjo, kad turis banke taupmenų. Praėjus trumpam laikui, Adamavičius supažindino Kvalkauską dar su 2 lietuviu. Nauji draugai Kvalkauskui, kaip visi apgavikai, pradėjo pasakoti esą žiną, kur galima gauti gerą darbą, tik esą, reikalinga stipri garantija. Žinodami K. turint taupmenų ir matydami, kad K. jų

pasakoms tiki, apgavikai savo auką tol tampė, kol iš jo išviliojo, kaip garantiją, 1,500 pežų: išvilioję pinigų, apgavikai dingo be žinio. Kvalkauskas pranešė policijai, kuri apgavikų ieško.

Pasirodo, kad Buenos Airea se jau kuris laikas veikia gerai organizuotas lietuvių apgavikų būrys. Nuo jų jau nukentėjo daug lietuvių, bet kiti drovisi pasipaskoti, kai jie buna apgauti, o vagims to ir reikia, jie pasinaudodami lietuvių drovingumu, puikliausiai iš savo "amato" verčiasi. Jiems svarbu sužinoti kas ir kiek turi pinigų, o tada jie jau randa kelią prie jų prislinkti.

Tas būrys žemina visų lietuvių vardą ir sitematiškai, kaip koks slibinas, grobia vieną po kitos aukas.

Nemalonu, kad ant kuklaus lietuviško kuno ima augti piktybišai.

MIRĖ SENIAUSIAS GYVENTOJAS

Vakariene ir kalbos

Ansonia, Conn. — Kovo 24 d. čia mirė Mateušas Paseckas, palaidotas kovo 27 d. Paliko žmoną, du vaikus ir šiaip giminę.

Sakoma, kad velionis buvęs pirmas lietuvis, atvykęs iš Lietuvos. Jis čia apsigyveno prieš 47 metus. Jaunesnis budamas, jis dirbdavo draugijoje ir šiaip veikdavo, bet per šiuos kelis metus jautėsi sergantis, tai ir įveikime nepasirodė. Gaila, kad senį vėlkėjai išsikiria iš mūsų tarpo, o naujų sunku surasti. Ramiai išsėkis šaltoje žemėje, Mateušai.

66 SLA kp. išrinkta komisija vakariene ir kalboms surengti. Komisija smarkiai darbuojasi, kad viskas būtų kuo puikliausiai. Jau paimita salė, dar lietuviams nepripasita Liberty Hall, May St. Yra vietos visiems kartu susėsti prie stalų, tai bus malonu užkandus pasiklausyti gražių kalbų, kurias pasakys žymūs svečiai iš kitų miestų. Taip pat bus šokiai. Tai bus balandžio 27 d., vakare. Jau bilietų (tikietų) pusėtinai išplatinta, partartina iš anksto įsigyti bilietų, kad būtų galima prisireikšti tinkamai svečius priimti.

J. M.

LAISKAS IS KANADOS

Montreal, Canada. — Iš Montrealo korespondencijai jums nesučiūn, nes gėda pasakyti, kad verda čia tikra "velniava". Parapijonai nebaigia bylą su klebonu, o komunistai tuo pasinaudodami kiršina lietuvių, ardo vienybę, meškerioja kaip žuvis į savo buč... Sešioliktą vasario lietuviams sušikaldė į tris dalis, nors visi šventė savo Tėvynės Nepriklausomybės paminėjimą. Viską čia daro komunistai. Kaip gaila, kad mus tautiečiai kovoja už svetimus idealus...

Aš kartais net pavydžiu brooklyniečiams, ypač Moterų Vienybei, kaip jos ten visi gražiai sutartinai dirbate... Net malonu skaityti, visuomet ieškau paskutiniams puslapį ne kartą paminėtų Vienybės pavardžių: Garšvienė, Strumskienė, Trečiokienė, Tysliava, Bukšnaitis, Strumskis, Strimaitis ir kiti. O mes čia, kaip paukščiai be sparnų, voliojame tik su gerais norais be darbų... Tiesa, kai kas veikia, bet raudonspalvė užmuša švelnesnius jausmus... Pajūti

Prieš kelis amžius Lietuvos moterys turėjo gražius tautiškus rūbus, kuriais didžiavosi prieš kitų tautų moteris ir kurių buvo garsus anuometinis pasaulys. Sakoma, kad ta-

sunkia vienatvė. Taip sunku ir ilgu be Tėvynės... Aš nesuprantu, kodėl čia taip pasikeitė to paties lietuvi dvasia? Kodėl taip į viską žiurima iš aukšto, kad žmogus tarp visų pasaulio sukurių jauti esąs tik dulkė...

Na tiek. Pertoli nuėjau. Gai rytuojus viską pakeis. Aš tik vieno trokštu, kad mes visi lietuvi, į Tėvynės vainiką įpinume nors po vieną garbės rožę...

Linkiu jums laimes.

Marija Aukštaitė.

APIE SENATORIŲ HUEY LONG

Philadelphia, Pa. — Philadelphia Record savo vedamajame duoda gerą patarimą, kaip užkirsti burną senatoriui Huey Long.

Senatorius Long kalba už turtų padalinimą ir kapitalo pažabojimą, kad turtingi neitų turtingyn, o beturčiai būtų apsaugoti nuo skurdo. Kapitalistai išsyk bandė per savo spaudą senatorių iš Louisianos pajaukti ir žmonių akyse padaryti jį kvailiu, bet, matydam, kad kur tik Huey Long pasisuka su kalbomis patarkuoti administraciją už pažadų nupildymą ir aiškinti savo turtų padalinimo planą, ten žmonės nesuteipa į didžiausias sales. Pats savo akimis mačiau, kaip Philadelphia Convention salėje susikimso 16,000 asmenų, o kiti tukstančiai žmonių neitilpo. Po radio kalbų jis gautina tukstančius laisvų, kurie plaukia tiesiai į Washingtoną. Užtai ponai senatoriai, kurie gina tik kapitalistų reikalus ir visi kapitalistai, pradėjo Huey Long labai bijoti.

Record štai ką gako: "Tegu prezidentas Rooseveltas išpildo, ką prižadėjo, tai Huey Long pats užsičiaups. O jei ne, jam burnos vėkas neuždarys."

Slivynas.

SIEMET 14,000 LIETUVOS DARBININKŲ DIRBS LATVIJOJE

Latvijoje kasmet vasaros sezono metu stinga daug laukų darbininkų. Jie samdomi iš kitų kraštų. Iš Lietuvos jau anksčiau į Latviją kasmet važiuodavo iš Lenkijos, Estijos, Suomijos ir net iš Vokietijos.

Dabar, kai trijų Pabaltijo valstybių santykiai pasidarė labiau draugingi, tai visose srities šios valstybės teikia viena kitai galimos paramos. Lietuvoje laukų darbininkų atsiranda perteklius, jie važiuoja uždarbiauti į Latviją. Siemet sutarta, kad nuo gegužės pradžios 14,000 Lietuvos darbininkų visai vasarai važiuos į Latviją vasaros laukų darbams. Bet už tai nebus priimti į darbą Vokietijos, Lenkijos ir kitų kraštų, išskiriant Estiją, darbininkai. Šiuo klausimu susitarti šiomis dienomis Kaune lankėsi Latvijos žemės ūkio įstaigų atstovai. Jie su Lietuvos atitinkamomis valdžios įstaigomis sudarė sutartį dėl vasaros laukų darbų Lietuvos darbininkams. Netrukus norintems ten vykti darbininkams bus išduodami tam tikri leidimai.

Tsb.

LIETUVOJE ATGAIVINAMI TAUTIŠKI MOTERŲ RŪBAI

Prieš kelis amžius Lietuvos moterys turėjo gražius tautiškus rūbus, kuriais didžiavosi prieš kitų tautų moteris ir kurių buvo garsus anuometinis pasaulys. Sakoma, kad ta-

da vienodais rubais nešiojo ir didikės ir sodietės moterys. Bet vėliau, kai svetimųjų banga ėmė veržtis į Lietuvą ir naikinti tautinius lietuvių papročius bei jų išreikimą, ėmė nykti ir tautiški lietuvių rubai. Moterys ėmė pamėgdžioti kitatautes ir savus gražius rūbus niekinti. Miestuose ir dvaruose buvo jau visiškai išnykę. Tik kaimuose, kur per visus amžius po šiaudine pastoge ruseno lietuviška dvasia, šie rubai išliko.

Dabar tautiški lietuvių rubai ima vėl atgyti miestuose ir smarkiau plečiasi kaimuose. Per didesnes iškilmes, suėjimus jau galima matyti šimtų moterų, gražiuose, kukliuose tautiškuose rūbuose. Jūs ypač sumaniai gaivina Lietuvos saulės, kurioms tautiški rubai yra antrąja jų uniforma. Netrukus apie tautiškių rūbų nešiojimą ir gamimą Lietuvoje bus išleista tam tikra knyga. Tsb.

Pietų Afrikos augalams užtenka, jei lietus išlyja tik vieną kartą per metus.

SUNKIAUSIAI SERGANTYS TUREKITE VILTĮ

DOVANAI pamėginimui gauti

VAISTAZOLIŲ

MILLERTONE

Norime, kad kuo daugiau žmonių pažintų šią garsią augmeninę gydomąją, padariusią tikrų sveikųjų sergantų vidurių ligomis, reumatizmu ir inkstų netvarką.

VIENAS DIDELIS PAKELIS \$1.00 gelbės sunkiai sergantį ligonį beveik per mėnesį laiko.

Pamėginimui pakelis Doanai Rašyk: J. S. MILLER, Inc.

Dept. L 3, 62 Beacon St., Newark, N. J.

MAISTINGIAUSIA IR SVEIKIAUSIA LIETUVIŠKA DUONA

taipgi pyragai, pyragaičiai, tortai, kėksai ir įvairios rusiškos gardumynai gaminami, parduodami mūsų pačių krautuvėje ir pristatomi į namus visose vietose

PUIKIAI ĮRENGTA MECHANISKA KEPYKLA

ANDRIUS ZIUGZDA

182-186 VAN BUREN STREET,

NEWARK, N. J.

JUOZAS KAVALIAUSKAS

Laisniuotas Graborius

Užtikrinu, kad mano patarnavimas bus atitinkamiausias ir už prieinamą kainą. Nuėjimo valandoje, prašau kreiptis prie manęs.

1439 SOUTH 2nd STREET Philadelphia, Pa.

Pennsylvania ir New Jersey Valstijose

Telefonai: Bell — Oregon 5136

Keystone — Main 1417

50% NUPIGINTOS KNYGOS

SĄRAŠAS

- VIENYBES LAIDOS KNYGOS
1. ŽEMES GIESMĖ. I DALIS. Parašė Kazys Puida. Brooklyn, N. Y. 1911 m. 202 pusl. Apsaka. Kaina buvo \$1.00
2. ŽEMES GIESMĖ. II DALIS. 112 pusl. Kaina buvo 50c
3. APYSAKOS. Parašė Kazys Puida. Brooklyn, N. Y. 1915 m. 237 puslapių. Buvo 75c
4. KUPRELIS. Parašė Ignas Scinius. Brooklyn, N. Y. 1913 m. 258 pusl. Buvo 75c
5. GRANATŲ PAVESYJE. Pasakos. Parašė Oskar Wilde. Vertė Kazys Puida. Brooklyn, N. Y. 1914 m. 159 pusl. Kaina 40c
6. IDEJA ANT MEŠLYNO. Apsaka. Brooklyn, N. Y. 1911 m. Parašė Musė. 39 pusl. 10c
7. ISTORIJA SEPTYNIŲ MOKINTOJŲ. Labai įdomi apyska iš senovės arabų gyvenimo. 158 pusl. Brooklyn, N. Y. 1912 m. Kainavo 50c
8. ANT GYVENIMO SLENKŠČIO. Graži Čirkovo apyska. Vertė J. O. Sirvydas. Brooklyn, N. Y. 1922 m. Kainavo 20c
9. ŽMOGUS J. Akuterio apyska. Iš latvių kalbos vertė J. Baniulis. Plymouth, Pa. 1907 m. 40 pusl.
10. PIRMOJI-GEGUŽĖS. Žaisybė. Apsaka. Vertė Ant. Skrudė. Brooklyn, N. Y. 1908 m. 39 pusl.
11. KESTŲ SIMAS. Ukiška apyska. Parašė Menaitis. Plymouth, Pa. 1906 m. 26 pusl.
12. ŽEMES DULKĖS. Apsaka. Parašė M. Radzevičius. Plymouth, Pa. 1901 m. 226 pusl. Pirmiau buvo 50c
13. JAUNIEJI SKRAUJA. Parašė J. Weyssenhoff. Autorizuotas vertimas iš lenkų kalbos. Vertė K. Puida. Brooklyn, N. Y. 1912 m. 309 pusl. Pirmiau kainavo \$1.00
14. ISTORIJA APIE GRAŽIĄ KATRIUKĘ. Labai įdomi pasakėlė. 23 pusl. Brooklyn, N. Y. 1913 m. TIK 10 CENTŲ
15. VAIZDAI-VAIZDELIAI ir eilės prozoje Parašė Julius Baniulis. Brooklyn, N. Y. 1904 m. TIK 20 CENTŲ
16. VALKATA. Vaizdelis iš gyvenimo. Iš latvių kalbos išvertė J. Pletrys. Brooklyn, N. Y. 13 pusl. 1908 m. TIK 10 CENTŲ
17. APUOKO SAPNAI. Gyvenimo vaizdeliai. Parašė J. Šlibaris. 44 pusl. Brooklyn, N. Y. 1908 m. TIK 15 CENTŲ
18. LIETUVOS KELIAS. Gražus apokymėlis iš Lietuvos auginimo laikų. Parašė Žemaičių Antanas. 62 pusl. Brooklyn, N. Y. 1921 m. 50c
19. MISKAS VIS SMARKIAU DEGE... Vaizdelis. Iš rusų kalbos vertimas. Brooklyn, N. Y. 1911 metais. Buvo 15c
20. SAUSIO DEVINTA. Vaizdelis iš darbininkų gyvenimo. Parašė Maksim Gorky. Vertimas iš rusų kalbos. 40 pusl. Brooklyn, N. Y. 1908 m. TIK 10 CENTŲ
21. EMIGRACIJA. Vaizdelis iš darbininkų gyvenimo. Parašė J. Šlibaris. 47 pusl. Brooklyn, N. Y. 1908 m. TIK 15 CENTŲ
22. RYTOJUN BEŽIURINT. Visuomeniniai pedagoginiai straipsniai. Parašė Aivaras. 174 pusl. Brooklyn, N. Y. 1913 m. Buvo 50c
23. PONAS BARTKUS. Eilėmis. Parašė kun. A. Burba. 21 pusl. Brooklyn, N. Y. 1908 m. TIK 10 CENTŲ
24. GEGUTĖ. Eilėmis parašė K. Striklis. 16 pusl. Plymouth, Pa. 1908 m. TIK 5 CENTŲ
25. NASLAITE. Apsaka eilėmis. 14 pusl. Plymouth, Pa. 1905 m. TIK 10 CENTŲ
26. SUDAINUOTA DAINA. Trijų veiksnių drama. Parašė Viktorija Vencienė. 106 pusl. Brooklyn, N. Y. 1931 m. 20 CENTŲ
27. APIE DIEVŲ PAVYDUMĄ. Iš rusų kalbos. 38 pusl. Brooklyn, N. Y. 1912 m. Buvo 15c
28. VISUOTINIOJ HISTORIJA SATYROJE. Ilustruota. 184 puslapių. Išleista Brooklyn, N. Y. 1912 m. DABAR TIK 30 CENTŲ
29. MOKSLINČIUS TVARDAUSKAS. Apsaka iš žmonių padavimų. Pirmoji ir antroji dalis. Plymouth, Pa. 1908 m. 174 pusl. 50c
30. PASKAITA IŠ LIETUVOS ISTORIJOS. Parašė M. Salčius. Išleido Tėvynės Mylėtojų Draugija. Vienybės spaudo. 1918 m. 94 pusl. 25c
31. VARGDIENIAI. Parašė A. Fromas-Gužis. Iš tikrų atsitikimų devyniolikame šimtmetyje. Plymouth, Pa. 1906 m. 187 pusl. DABAR TIK 25 CENTAI
32. VILKU LIZDAS. Parašė Drazana Morzeika. Apsaka iš kryžuočių laikų. Iš lenkų kalbos vertė Vėgėlė. 117 pusl. Brooklyn, N. Y. 1911 m. 50c
33. PASIKALBEJIMAI APIE DANGŲ IR ŽEMĖS. Vertimas iš svetimų kalbų. 80 pusl. Brooklyn, N. Y. 1911 m. DABAR TIK 15 CENTŲ
34. DANGUS IR ŽVAIGŽDĖS. Iš rusų kalbos vertė A. Musteikis. 10c
35. APIE KUNO IŠLAVINIMĄ. Pagal prof. G. Blinčelį parašė P. Norksas. Ilustruota. 74 pusl. Brooklyn, N. Y. 1910 m. DABAR TIK 40 CENTŲ
36. ŠVEDŲ LIADUIS SVIETIMAS. Iš rusų kalbos vertė K. Puida. 64 pusl. Brooklyn, N. Y. 1911 m. DABAR TIK 15 CENTŲ
37. KANKINTOJAI IR KANKINIAI UŽ MOKSLĄ. Parašė kun. V. Dembskis. 183 pusl. Plymouth, Pa. 1905 m. DABAR TIK 25 CENTAI
38. BALTRUS TAURAZERIS. Drama trijų veiksmų. Vertė A. Mityra. 81 pusl. Brooklyn, N. Y. 1909 m. DABAR TIK 15 CENTŲ
39. ISGRIOVIMAS KAUNO PILIES. Parašė Aleksandras Fromas. 85 pusl. Plymouth, Pa. 1906 m. Drama keturiuose veiksmuose. DABAR TIK 15 CENTŲ
40. PASAULY TIK TADA BUS GERAI KADA VISI JUOKSIS. 1928 metų juokų, dainų ir sapnų orakulas. Brooklyn, N. Y. 1928 m. 25c. DABAR TIK 10 CENTŲ

Sįsądami užsakymus ir pašto perlaides pridėkite po 6 centus. Kanadoje ir Pietinėje Amerikoje — po 10 centų už kiekvieną siuntinį. Užsakymus siųskite:

Vienybė Book Shop,
193 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.

BLAISE CENDRARS AUKSAS

Iš prancūzų kalbos verčia
JUOZAS TYSLIAVA
DEVINTOJI DALIS
(Tęsinys)

"Aš sukvoriau ir vežimą prekes, maistą ir, lydimas krovėjo, šimto indėnų ir 50 kanakų, padalinau savo aukso ieškotojų partiją kalnuose, palei upę, kuri dabar vadinama mano vardu.

"Iš pradžių viskas ėjo labai gerai. Bet netrukus dideli valkatų būriai metėsi į mus. Jie įsisteigė degtinės dirbtuvės ir susipažino su mano žmonėmis, aš pasukau savo partiją ir pasikėliau dar aukščiau į kalnus, bet tai nepadarė, šitie prakeikti degtinariai sekė mus visur ir aš negalėjau kliudyti savo vargšams indėnams ir laukiniams salų gyventojams pasiduoti šiam dar jiems nežinomam malonumui. Netrukus visi mano žmonės pasidaryė negabus kokiame nors darbu dirbti, jie gėrė, pralėdė visą uždarbį, arba surinktą auksą, tris laiko dalis jie buvo mirtinai nusigėrę.

"Iš šių kalnų viršūnės aš mačiau visą šį didžiulį plotą, kurį aš padariau derlingą, dabar pasmerktą griovimui ir ugniai. Mane pasiekdavo šūvių garsai ir triukšmas ateinančios iš vakarų pusės minios. Įlankos gale aš mačiau kylantį nežinomą miestą, kuris augo čia pat, mano akys, o jura buvo pilna laivų.

"Aš negalėjau ilgiau tvirti.

"Aš nusileidau į tvirtovę. Aš paleidau visus tuos, kurie buvo išbėgę į kurį nenorėjo manė sekti. Aš nutraukiau visus kontraktus. Aš suvedžiau visas sąskaitas. Aš buvau parbolkėtas.

"Aš paskyriau žmogų, kuris prižiūrėtų mano turta ir net nepažiūrėjęs į šiuos valkatas, vagis ir plėšikus, kurie išsikūrė pas mane, aš išvykau į Plumės paupį, pažiūrėti ar jau išnokusios vynuogės. Mane lydėjo tik indėnai, kuriuos aš pats buvau auklėjęs.

"Jeigu aš bučiau galėjęs vykdyti savo planus iki galo, netrukus aš bučiau buvęs turtingiausias žmogus pasaulyje: aukso radimas mane sunaikino."

DEŠIMTOJI DALIS

32

1848 metais birželio 17 dieną komendantas Mason, naujas Amerikos gubernatorius, apleidžia Monte Rey, kad galėtų nuvykti į vietą ir patikrinti fantastiškus gaudus, kurie platinasi apie aukso kasyklas Sacramento slėnyje. Birželio 20 d. jis atvyksta į San Francisco. Miestelis, dar taip neseniai buvęs toks judrus, šiuo metu visai tuščias ir apleistas; visi vyrai išėjo į kasyklas.

"Liepos 3 d., sakoma jo raporte, mes atvykstame į Suterio tvirtovę. Malunai nesisuka. Didžiulės bulių ir arklių kaimenės išlaužė užtvartas ir ramiai ganosi kviečių ir maisy laukuose. Farmos griuva. Visur neapsakoma smarvė. Pačioje tvirtovėje didelis judėjimas. Įvairių rūšių laivai, keltai, barkos krauja ir iškrauja kalnus prie. Išstos dengtų vežimų eilės stovi aplink. Vežimų vertynės atvyksta ir išvyksta. 100 dolerių mokama už mažutį kambarėlį ir 500 už vieną aukštą. Kalvis, kuris tarnauja pas Suterį, uždirba apie 50 dolerių per dieną. Plotas, didesnis, negu penkios mylios nuo kalnų atslaičių, užsiklojęs gausingomis palapinėmis, žibantiomis kaitrioje saulėje. Visa ši vieta knibžda žmonėmis. Visi plauja auksą, kai kurie plauja, naudodamiesi virtuvės indais arba tankiais pinta indėnų pintine.

Polenizietis — laikraštis, kuris išeina Honolulu, deda tokį laišką, iš kurio mes imame keletą eilučių:

"Iš San Francisco mūsų kelias mus veda per Puebla lygumas iki San Jose; joti žingsniu reikia dvidešimt valandų. Aš niekadęs nemačiau tokios puikios šalies. Lygumas puošia gėlės; daugelis upelių teka per preriją, kalvosė ganosi kaimenės. Aš niekadęs nemačiau tokio puiklaus vaizdo. Be to, mes vykstame pro griuvančią Santa Clara Misiją, dokalkų stogai sugriuvę. Mes atvykstame pas San Joachim ir ją perbrendame; paskui mes įėjame į Suterio tvirtovę, per stebėtinai derlingas vietas, kurios galėtų išmaitinti didelį skaičių gyventojų. Bet mes nesusitikome nė vienos gyvos dvasios. Visos farmos buvo apleistos: amerikiečiai, kaliforniečiai, indėnai — visi jie buvo kasyklose. Palikę Suterio tvirtovę, mes įėjome Amerikiečių užtvartą ir netrukus pasiekėme pirmąsias iškilas, kurios eina terasomis iki Sierra Nevada. Vidurdien mes sustojome pietauti ir išgerti po puodelį kavos. Tuo metu, kai vanduo virė, vienas mūsų panardino savo alvinį šaukštą į upelį, kuris tekėjo ties mūsų kojomis, jis pasėmė kupiną šaukštą smėlio, išplėvė šį smėlį ir dugne rado keturias kruopeles aukso. Saulė leidžiantis, mes pasiekėme kapitono Suterio lentpjūves, kur buvo rastas auksas. Mes padarėme 25 mylias, nujoję per aukso, sidabro, platinos ir geležies kasyklas, išvažinėtu keliu, kuriuo galėtų važiuoti ir miesto vežimas, per stebuklingas vietas, papuoštas gėlėmis, kur teka tukstančiai upelių. Aš ten radau apie tukstantį baltųjų, plaujančių aukso. Vidutinis uždarbis, maždaug viena uncija per dieną žmogui, kiekvienas ieškotojas uždirba apie šešioliką dolerių. Juo giliau kasa, juo daugiau randa. Iki šiol tik vienas ieškotojas turėjo laimės uždirbti per dieną du šimtus dolerių. Grynaugiai yra įvairaus didumo; pats didžiausias, kuris buvo rastas, svėrė šešioliką uncijų. Visi kalnai aplink turi aukso ir platinos. Penkios mylios nuo lentpjūvės rasta pati didžiausia gysla. Šios brangenybės neišsėmiamos..."

(Bus daugiau)

KAIP RUSIJOS CARAS NIKALAJUS I GELBĖJO KAUNĄ NUO POTVYNIO

Prieš 100 metų dar nebuvo gerų techninių priemonių reguliuoti upių vagas. Todėl Nemunas užliedavo dabartinį senamiesčio plotą. Kaunas pamazū vis augo. Jau nuo 1800 m. pasidarė žymesniu miestu, nes pro jį ėjo kelias iš Petrapilio į Berlyną. Rusijos carai, vykdamieji užsienį, sustodavo Kaune, kur dabartinis miesto rotušės rumuose jiems būdavo paruošti specialūs kambariai.

1850 m. pavasarį caras Nikolajus I ruošėsi vykti į Berlyną. Tuojuo buvo išsiųstas įsakymas Kauno apygardos inžinieriui Četverikovui, kad šis kuo skubiau sudarytų planą, kaip apsaugoti Kauno miestą nuo potvynio, kur susigrūdai ledai ir kliudo susisiekti su Suvalkija. Savo įsakyme caras nurodo inžinieriui, kad reikia ypatingo dėmesio kreipti į dešinįjį Nemuno krantą, nes čia daugiausia turima nuostolių. Inžinierius ilgai planavo, bet netrukus pradėjo Nemunui eiti ledai ir jo projektas liko tik popierėje. Visa laimė, kad tais metais buvo ankstyvas pavasaris ir atvykęs Nikolajus I į Kauną, potvynio jau nerado.

1851—1853 m. tas pats inžinierius Četverikovas šiek tiek įvykdė caro įsakymą ir kai kur sustiprino Nemuno dešinįjį krantą. 1855 m. Kauną ištiko didžiulio potvynio. Ledai susigrūdavo Nemuno-Neries santakoje. Didžiulės ledų kalnai buvo užvertę Vytauto bažnyčią. Kauno gyventojai nusigando, nežinodami kaip savo turta gelbėti nuo vandens. Šiuo metu į Kauną antrą kartą atvažiavo Nikolajus I. Caras ne nesustojė jam skirtuose rūmuose, bet tuojuo nuvyko prie

Nemuno ištirti, ar bus galima persikelti į Suvalkijos pusę. Caras skubiausiai pakvietė inžinierių Lampe ir jam davė tokį įsakymą: "Kuo greičiausiai sudaryti projektą Nemuno ir Neries krantų sustiprinimui su tikslu šių upių krantų profiliu. Atkreipti dėmesio į Kauno miesto apsaugojimą nuo potvynių, o ypač sustiprinti Pranciškonų gatvės dešinę pusę. Tarp Nemuno ir Neries sudaryti aukštąsias daubas, ten pilant žemes. Prie šių aukštumų reikia prikišti ir pilies griuvenius. Kad šios daubos būtų vandens neišplaunamos, reikia vandens srovę pakreipti kita vaga."

Nikalajus I, davęs tokį griežtą įsakymą, išvyko į Berlyną, o grįžęs pamatė, kad jo įsakymas jau vykdomas. Visi Nemuno ir Neries krantų stiprinimo darbai buvo atiduoti žymiausiems tų laikų rangovui Kaune — Kapeliui ir Gelpernui. Visiems šioms darbams buvo išleista daugiau kaip apie pusę milijono rublių. Caras buvo šiam reikalui paskyręs milijoną rublių: pusę pinigų dingo caro įsakymo vykdytojų rankose, o Nemuno krantai buvo gerai sustiprinti tik popierėje. Po dviejų metų pavasarį pasikartojęs Nemuno potvynis visus sustiprinimus sunaikino.

Dabar Nemuno krantai yra sustiprinti ties senamiesčiu, kur žmonės kasmet daugiausia kenčia nuo potvynių. Tie potvyniai kartais būna dideli gelbėti nuo vandens. Šiuo metu į Kauną antrą kartą atvažiavo Nikolajus I. Caras ne nesustojė jam skirtuose rūmuose, bet tuojuo nuvyko prie

KOVA UŽ LIETUVISKĄ DUONĄ

Ukmergės apskrityje netoli Merpių miestelyje stovi keli paminklas — akmeninis kryžius, kuriame yra iškaltas užrašas, kad "1917 m. liepos mėn. 25 d. šioje vietoje kovojo su vokiečiais, gindami kasdienę mūsų duoną, Juvo Adomas Žilinskas, Juozas Žilinskas, Kazys Sakalauskas, vėliau nuo žaidžų ir kančių mirė Heleleras Sakalauskas, Veronika Novikaitė, Jurgis Jasionis ir Pranas Navikas. Garbė didvyriams 1918. V. 1."

Liudnų šurpulingų pasakojimų yra žmonėse apie žuvusius ir kovą už lietuvišką duoną. Kiekvienas šventosios pakraščio gyventojas, užsiminus apie tas ukinininkų su vokiečiais kovas, galva palingavęs, pradeda pasakoti:

Tai buvo 1917 metais. Jie ėmė iš gyventojų viską. Ėmė net pačius gyventojus ir varė į Vokietiją prie įvairių darbų. Tais pačiais metais jie išleido įsakymą, kad ukinininkai, nupiove rugius, turi vežti ne į savo klaukus, bet į tam tikras vietas prie kulių mašinų, tomis mašinomis iškulti savo rugius, o kiekvienam ukinininkui turi būti duota grūdų, kiek reikia lauja sėklai ir 200 gramų grūdų dienai kiekvienai šeimynai galvai. Visi kiti grūdai turi būti atiduoti vokiečiams. Nusimėnė Veprių valsčiaus gyventojai. Jie ruošėsi į drąsų ir garbingą žygį, į kovą su vokiečiais už duoną kasdieninę. Ir kaip liepos mėn. 24 d. į Samantonių kaimą vokiečiai atvežė kulių mašiną, vietos gyventojai atsakė savo rugius kulti ir vokiečiams grūdus atiduoti. Ir jaunimas, vadovaujamas Kazio Sakalausko, bematant

žandarų nuginklavo ir išvaikė. Įsiutę grįžo žandarai į Veprius. Tada ukinininkai kulių mašiną patys nuvežė atgal į Slizijų dvaro lauką ir grįžo namo. Bet praėjus kelioms valandoms žaibo greitumu aplėkė žinia, kad į Veprių dvarą atėjo 50 ukinininkų ir ruošiasi vyksti į kaimus "malšinti sukilimo." Samantoniškiai ir kiti kaimų gyventojai numanydami, kad negalima laukti iš vokiečių jokio pasigailėjimo, pasiryžę gintis ligi paskutiniosios.

Į kovą su vokiečiais stojo visi kas gyvas: su spragilais, lazdomis. Prasidėjo žiauri ir nelygi kova, kurioje iš vienos pusės kovojo ukinininkai su moderniais ginklais, iš kitos — šimtinė lazdomis ir spragilais ginkluotų kaimiečių. Šioje kovoje žuvo tie jaunuoliai.

Rytojaus dieną atvykę vokiečiai suėmė beveik visus apylinkės vyrus ir nuvarė juos į Veprius, o iš Veprių į Ukmergę. Vėliau iš suimtųjų 6 vyrai buvo nuteisti mirti, bet Vokietijos kaizeris jiems bausmę pakeitė iki 15 sunkiųjų darbo kalėjimo.

Po šio skaudaus įvykio, šventosios pakraščio gyventojų krauju ir gyvybėmis atpirktų, vokiečiai išleido įsakymą, kad jėvai nuo laukų iš Lietuvos ukinininkų nebutų imami. Taigi matome, kad begininklai lietuviai kovą už kasdieninę duoną su vokiečiais laimėjo.

Kuklus paminklas su dar kuklesniu jame iškaltu užrašu kiekvienam keliauninkui pritari ir vokiečiams grūdus atiduoti. Ir jaunimas, vadovaujamas Kazio Sakalausko, bematant

UŽ SKOLAS SĖDI KALĖJIMUOSE

Pagal veikiančius Lietuvos įstatymus nusikaltėliai yra baudžiami, areštu, kalėjimu arba pinigine bauda, o atsitinka, kad nubaudžiama kartu ir sėdėti ir pinigų sumokėti. Kai skiriamos bausmės pirmuoju būdu, mažiau turtingi žmonės dažniausiai eina sėdėti. Atsitinka, kad vienas kitas, neturėdamas pinigų, net paprašo, kad jam leistų už paskirtą sumokėtą pinigų sumą atsėdėti. Pagallau yra žinomi faktai, kad užpėnai, beraginant įtaigoms, kad žmonės duotų valstybei tautinę paskolą, vienas kitas kaimietis paklausė: "O gal galima atsėdėti?"

Kiek kitaip yra Anglijoje. Ten pagal įsigalėjusią tvarką žmonės sodinami į kalėjimus už nesumokėtas skolas. Ten kasmet į kalėjimus patenka apie 20,000 skolininkų. Kad tokių kalinių išlaikymas valstybei gana brangiai atseina (per metus kiekvienam kaliniui skiriama 45 svarai sterlingų), tai dabar Anglijoje susidarė komitetas, kuris daro įtakos, kad tokia tvarka būtų pakeista. Mat, dabar ten žmonės taip išgudrėjo, kad daugumas tyčia nesumoka skolų, ir į kalėjimus eina "su noru." O esama ir tokių, kurie, atsėdėję bausmę, po kurio laiko vėl stengiasi išskolinti, nes kalėjimo bausmė (daugiausia trys mėnesiai) jiems didelės baimės nesudaro. Ar toks skolų "mokėjimo" būdas Anglijoje ilgai išsilaikys — dar nežinia. Bet jau šis tas daroma, kad skolininkai negalėtų skolų atsėdėti.

ISRASTOS NAUJOS MOTE- RŲ KOJINES

Spauda skelbia, kad nuo šio pavasario moterys pradės dėvėti naujas kojines. Ikišiolinės kojines buvo tuo nepatogios, kad jos lengvai sušlapdavo ir susidėmėdavo. Nuo to sušlapdavo moterų kojos. Dabar yra išrasta nauja moterų kojinių medžiaga, kuri, būdama tokia pat graži ir švelni, kaip šilkas, vandenį sugeria, kaip sausinamasis popierius. To esą atsiekiamas tam tikru kojinių impregnavimu. Pavasaris tuo atžvilgiu moterims žada didelę ir linksnų naujieną, nes jų kojos dabar bus apsaugotos nuo sudrėkimo.

EUROPOS KIŠKIAI

Vengrijoje, prie Babolnų pusta miesto, nušauto kiško ausyje rasta vario plokštelė, iš kurios sužinoma, kad kiškis 1931 m. buvo Berlyne. Jis buvo iš grupės jaunų kiškių, siųstų iš pietų Vengrijos į Vokietiją veislei. Ekspertų manoma, kad kiškis grįžo į tėvynę, ir kelioms jam reikėjo pereiti Austrijos Alpes ir Dunojaus upę.

Norėję pamatyti miestą, apsimetę pasitaisius

Vengrijos sostinė Budapeštas yra laikomas vienu iš gražiausių miestų Europoje. Kaip daugelis lietuvių nematę Kauno, taip daugelis vengrų nėra matę savo sostinės. O vengrai labai smalsūs. Prisiklausę apie Budapeštą pagyrų, jų keli užsimanė savo sostinę pamatyti. Neturėdami keliuonės lėšų, jie nenusiminė, bet sugalvojo originalų būdą — apsimetę pasitaisius.

Pasitaisiusių šunų įkasti žmonės Vengrijoje yra vežami nemokamai gydyti į Budapeštą. Tie keli apsidraskę sau blauzdas, nuėjo pas gydytoją, pasisakė, kad juos įkando šuo, kuris atrodė baisiai ir buvo tikriausiai pasitęsęs. Gydytojas tuoj davė reikiama pažymėjimą, su kuriuo jie nušvilpė į sostinę. Ten juos nuo pasiutimo įskiepijo ir paleido į namus. Vyrai atgal sugrįžo linksmi, Budapeštu pasigrožėję ligi soties.

Žinoma, taip laimingai pasivažinėję, jie neiškentė nepasigyrė kaimynams. Kaimynai taip pat užsimanė šiuo gudrumu pasinaudoti. Vėliau gandas pasisklido po visą parapiją ir net po apskritį. Tame apskrity pasitaisiusių žmonių atsirado tokia daugybė, kad gydytojas vos neišsikraustė iš proto. Pagaliau įtarė, kad čia kas nors

yra, ir pranešė policijai, kuri viską ir išaiškino. Dabar gaudruoliai traukiami į teismą už apgaulingumą.

TVARKOMOS KELIONES PO LIETUVĄ

Lietuvoje yra daug gražių ir istorinių vietų, kurios gausiai lanko ir patys Lietuvos gyventojai. Bet lig šiol keliavimas po Lietuvą gerai nebuvo sutvarkytas. O tai skaudžiai pajusdavo patys keliaujantieji, kurie norėdavo surinkti kuo daugiausia žinių apie žymias vietas. Kelionių sutvarkymu po Lietuvą dabar labiau susirūpino Lietuvos sporto rūmai. Jie mano tuojuo išleisti "Lietuvos kelionių vadovą", kuriame bus smulkiai aprašyta žymiausių Lietuvos vietų nurodyta, kuriuo keliu ir kaip jas galima lengviausiai pasiekti. Be to, rūmai organizuoja tam tikrus kelionių punktus, kurių vadovai keliautojams duos kuo išsamiausių paaiškinimų apie visas apylinkes. Greita to, prie kelionių punktų bus įrengtos tam tikros nakvynės vietos keliautojams, kad jie be vargo ir be didesnių išlaidų galėtų pernaktuoti, pavalgyti ir gauti reikalingų žinių. Tokios kelionių po Lietuvą sutvarkymas jau seniai reikalingas, nes kasmet Lietuvą lanko vis daugiau kitų kraštų turistų.

Tsb.

SENOJI TĖVYNĖ JUS LAUKIA

Aplankykite savo gimtinę kraštą

Greiciausia kelionė į Lietuvą

Bremen - Europa

Ekspressinis traukinys laukia prie laivo Bremerhaven ir užtikrina patogų nvykimą į KLAIPEDĄ

Arba keliaukite populiariais ekspresiniais laivais

DEUTSCHLAND
HAMBURG
NEW YORK
ALBERT BALLIN

Patogus susisiekimas geležinkeliais iš Hamburgo

Informaciją klauskit pas Vietinį Agentą arba
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY NEW YORK

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU

Parduoda laivakortes, surašo ir paliudija dokumentus, aprūpina visus kelionės reikalus.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU

Siunčia pinigus į:

Lietuvą
Lenkiją
Sovietų Rusiją
ir visas šalis pasaulyje.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: Evergreen 7-7840

Parašė P. JURGĖLA

TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantiką. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasaulyje. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie LITUANIKĄ. Skridimo rėmėjai ir rėm. komitetai.

384 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai.
Kaina \$1.50, siunčiant paštu \$1.65.

Reikalaukite:

VIENYBĖ

193 Gand Street,

Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

LITHUANIAN SEMI WEEKLY

Established February 10th, 1886

Published Tuesdays
and Fridays

Leidžiama antradieniais
ir penktadieniais

JUOZAS TYSLIAVA, Editor

SUBSCRIPTION RATES: METINE PRENUMERATA:
In Brooklyn \$3.50 In United States \$3.00 In Canada \$4.00 In Europe \$5.00

Advertising Rates on Application

LITHUANIAN PRESS CORPORATION

B. J. SCHEGAUS, President P. BUKSNAITIS, Manager
193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
TEL.: EVERGREEN 7-7840

RIMTIES VALANDA

Sakoma, kad nuteistajam visados duodamos dvidešimt keturios valandos, kad per tą laiką jis galėtų keikti teisėją.

Panašiai pasielgė ir Lietuva, nuteisusi Klaipėdos nacius. Dabar vokiečiai keikia Lietuvą, žadėdami jai "sulaužyti kaulus." Beveik visuose Vokietijos miestuose daromos protesto demonstracijos prieš Lietuvą. Berlyno demonstrantai, dainuodami, atmašavo ties Hitlerio namu. Hitleris, išėjęs į balkoną, davė suprasti, kad ir jis pritaria tai demonstrantų ir keikėjų miniai.

Suprantama, kad Hitleriui visai negaila tų nuteistųjų Klaipėdos nacių, kaip ir nesvarbūs jam Klaipėdos autonomijos statutas, kurio neva nesilaikanti Lietuva. Savo darbais Hitleris aiškiai parodė, kad jis ne tik nebrangina žmogaus gyvybę, bet ir nesiskaito su jokiais tarptautinėmis sutartimis, vadindamas jas "popierio gabalais." Bet jam labai svarbu išnaudoti dabartinę būklę, nors nė viena iš didžiųjų valstybių, pasirašiusių Klaipėdos konvenciją, ir nepritaria jo politikai.

Turint galvoj tai, kad dabar Europos politinė atmosfera, kaip niekad, atsiduoda paraku ir kad eksplozija gali būti bet kurią valandą, Lietuvos pareiga — laikytis rezervuotai. Ir, kaip telegramos praneša, išskyrus studentų demonstraciją prieš Kauno universiteto profesorius Stankevičių, gynusių Klaipėdos nacius, jokių kitų ekscesų iki šiol dar nebuvo. Nežiūrint to, Lietuvos valdžia dabar turi labai budėti. Mažiausia kibirkštėlė gali sukelti didelį gaisrą.

Kaip 1914 metais karas kilo iš mažutės Serbijos, taip naujas karas gali užsiliepsnoti iš dabartinio Lietuvos konflikto su Vokietija.

Rašant šį straipsnį, mus pasiekė gana autoritetingos žinios, kad vokiečiai mano išiveržti į Klaipėdos kraštą ne su reguliarine armija, bet su tariamaisiais rudmarškiniais, kurių šiuo metu Rytų Prusijoje gana daug. Tokiu būdu vokiečiai planuoja užimti Klaipėdos kraštą ne militarišku keliu, bet neva civilinių gyventojų išiveržimu, už kurį Berlynas, žinoma, būtų "neatsakomingas."

Bet jeigu mes, čia gyvendami, žinome apie šiuos vokiečių planus, tai visai nereikia abejoti, kad Lietuva apie tai žino dar geriau. Lietuva seka kiekvieną vokiečių žingsnį tiek Klaipėdos krašte, tiek anapus Nemuno, visuose Rytų Prusijoje. Lietuvos kariuomenės jėgos padvigubintos ne tik visu Vokietijos pakraščiu, bet ir pačiame Klaipėdos mieste. Ir, kaip Amerikos laikraščių korespondentai praneša, tam tikros Lietuvos kariuomenės dalys net išskirstytos po kaimus ir kareiviai perrengti į civilinius drabužius.

Visos šios žinios sakytė sako, kad Lietuvos Vokietijos santykiai nepaprastai įtempti. O turint galvoje tą faktą, kad šiuo metu visa Europa gyvena politikos krizė, tai Lietuvos būklė darosi dar opesnė.

Taip pat negalima nekreipti akių ir į vėliausius valdžios pasikeitimus Lenkijoje, kur, kaip žinoma, pakeista konstitucija ir maršalas Pilsudskis pasiskelbęs "pilateisium" diktatorium. Nors, faktiškai, Pilsudskio pasiskelbimas diktatorium, iš šalies žiūrint, nieko nekeičia, nes jis iki šiol ir taip diktatoriškai valdė Lenkiją, vis dėlto mūsų negali neinteresuoti tas faktas, kad dabartinė lenkų lenkų valdžia nusistačius vesti žymiai griežtesnę politiką Sovietų Rusijos atžvilgiu. Taip pat negalima praleisti pro ausis ir gandus, kurie sako, kad Vokietija su Lenkija susitarusios pasidalinti Lietuvą.

Agresyviški lenkų ir vokiečių planai mums žinomi jau ne nuo šiandien. Su šiomis tautomis Lietuva niekad neturėjo pernelyg draugiškų santykių. Dėl to ir dabar negalima nieko gero iš jų tikėtis. Bet vieną faktą Lietuvos valdžios žmonės neturėtų išleisti iš savo akių: Armija tik instrumentas politikos rankose. Tai tik priemonė, kuria naudojantis, galima siekti tam tikro tikslo. Dėl to ir Lietuva neprivalo pasitikėti vienais ginklais, neprivalo pasiduoti jausmams. Iš istorijos žinoma, kad tos tautos, kurioms trūkdavo šalto proto, dažniausiai prarasdavo savo valstybes.

Iš savo pusės mes neturime tikslo mokytį Lietuvos vyriausybės. Ne. Mes tik norime tarti savo geros valios žodį šią rimtą visos Europos politinės situacijos valandą. Nes mažiausias netaktas, bereikalingas įsikaščiavimas gali padaryti nepataisomą klaidą.

Iš seno visiemis žinomas lietuvių proto šaltumas gal ir šį sykį mokės apeiti vokiečių brutaliskumą. Nes jeigu vokiečiai būtų buvę pakankamai protingi, arba, teisingiau pasakius, būtų turėję geresnę diplomatią, tai jie nebūtų pralaimėję ir pereito karo, tai jiems nereikėtų dabar demonstruoti prieš Lietuvą.

KAS TAS DULR PIRMININKAS ADV. RAPOLAS SKIPITIS?

Kaip žinoma, atvyksta Ameriką Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pirmininkas advokatas Rapolas Skipitis. Jo kelionės tikslas jau buvo manoma minėtas kitame straipsnyje, kur kalbu apie viso pasaulio lietuvių kongresą, įvyksiantį Kaune šių metų rugpjūčio mėn. Kaip ir visų mūsų vyresnės kartos visuomenininkų, taip ir p. Skipitio gyvenimas buvo pilnas ir darbingas, pasireiškęs jau gerokai prieš karą, mūsų spaudos draudimo laikais, nepailsęs karo metu, dar labiau įsisiurbęs mūsų valstybės gyvenimo pradžioje ir dabar.

R. Skipitis gimė 1887 m. Baukų kaime, Šeduvos par., Šiaulių apskr. Mokėsi jis Palangos progimnazijoje, Šiaulių gimnazijoje ir Maskvos universitete, kur baigė teisių fakultetą.

Visuomenės gyvenime R. Skipitis pradėd dalyvauti nuo ketvirtos klasės gimnazijos, platinamas iš Prūsų slaptą gabenamus lietuvių laikraščius ir knygas ir padėdamas mūsų knygnešiams. 1905 m. Lietuvoje suliepsnoja revoliucija, jaunas vos 18 metų amžiaus gimnazistas Skipitis prisideda prie revoliucijos darbo Šiaulių apylinkėje. 1908 m. jis Šiaulių žandarų suimamas ir uždaromas kalėjime. Išėjęs iš kalėjimo, jis ir toliau darbuojasi ir tais pat metais dalyvauja, kaip Šiaulių moksleivių atstovas, Lietuvos moksleivių konferencijoje Vilniuje. Studendaudamas Maskvoje kelis kartus išrenkamas Maskvos lietuvių studentų draugijos pirmininku. 1910 m. pradeda eiti Aušrinę, ir Skipitis yra jos artimiausias bendradarbis. Vasaros atostogų metu jis darbuojasi sodžiuje, — renka tautosaką, moko suaugusius skaityti ir rašyti, steigia sodžiaus knygynėlius, ruošia kaimiečiams gegužines, vakarus, rašinėja Aušrinei, Lietuvos žinioms, Lietuvos Ukiniui.

Karo metu p. Skipitis dirba Lietuvių Draugijos Centro Komiteto įgaliotiniu Lietuvoje, paskui Rusijoje (Maskvoje ir Petrapily). 1916—1917 m. įeina į R. Skipitį yra Centro Komitete. Partijos leidžiamas Santaros laikraštis, jo vardas yra redakcijos narių tarpe. 1917 m. jis buvo išrinktas į Lietuvių Tautos Tarybą Petrapily, o vėliau dar tais pačiais metais — į Vyriausiąją Lietuvą.

Vienas anglų dienraštis įsigėdė sužinoti, ką moterys galvoja apie vyrus ir tuo reikalu paskelbė ankieta. Į ankieta atsiliepė visa eilė žymių Anglijos moterų, kurių charakteringus atsakymus čia pateikiame.

Miss Rosie Dolly, viena garsiausių šokėjų "Dolly-Sisters", yra tokios nuomonės apie vyrus: "Vyras ieško moteryje draugės. Jie pageidauja moteries, kuri būtų nuolat linksma, laiminga, šviesiai nusiteikusi. Kada moteris pasirodo kitokia, vyras šalinasi jos ir ieško... kitos."

Rašytoja Miss Georgeette Carneal į ankieta duoda tokį atsakymą: "Nekenčiu vyrų! Jie neteisingi, reikalauja iš moterį visuomet daugiau, kaip moteris jiems gali suteikti. Kada jų širdyse užgستا meilės bei pri-

vių Tarybą Rusijoje, kur jam pavedama sudaryti ryšius ir palaikyti santykius su Ukrainos valdžia. Ponas Skipitis išbuvo Ukrainoje Kijeve ligi bolševikai paėmė tą miestą. Po to jis dar lanko lietuvių kolonijas Ukrainoje ir ten organizuoja lietuvių tautos tarybas (Jekaterinoslave, Charkove ir kt.). 1918 m. R. Skipitis grįžta į Lietuvą ir mokytojauja Šiaulių gimnazijoje. 1919 m. pradžioje teisingumo ministerijoje pakviestas, eina valstybės gynėjo pareigas Kauno apygardos teisme, kur darbuojasi ligi VI-am ministerių kabinetui susidarant, kada ministeris pirmininkas dr. K. Grinius pakvietė jį būti vidaus reikalų ministru.

Po 1920 m. Lietuvoje įsikūrė Ukinių partija, kuriai pirmininkavo p. Skipitis. 1923 m. rinkimuose į seimą partija buvo sudariusi bloką su valstiečiais liaudininkais ir pravedė į seimą Ukinių partijos atstovus, pp. Skipitį ir Aleksą (dabartinį žemės ūkio ministrą). Vėliau partija leido savo laikraštį **Ukininko Balsą**, kurį redagavo p. Skipitis. Po perversmo 1926 m. partija pasisakė už demokratinį santvarką ir atšaukė savo įgaliavimus dviem savo nariams, buvusius ministerių kabinete, būtent agr. Aleksai ir gen. Daukantui. Dabar Ukinių partija nebeveikia.

Šia proga tektų dar suminėti, kad p. Skipitis vadovavo garsiai Kauno miesto gyventojų kovai su elektros koncesioninkais. Ta kova buvo ir įdomi ir griežta, ir Kauno gyventojai laimėjo ją. Kovos pasekoje Kauno gyventojų kišenės pasilieka bent 2 mil. litų kasmet. Kad koncesijai dar lieka gyvuoti 18 metų, tai kauniečiai bus išlaimėję, dėka p. Skipitio vadovybės, apie 36 mil. litų. Garsioji elektros kova buvo 1933 m. pradžioje.

Kartu su pp. Kasakaičiu, Vanagu-Simanaičiu ir Grigaliu p. R. Skipitis 1931 m. rudenį pradeda organizuoti Draugiją Užsienio Lietuviams Remti, kurios veikimas jau gerai žinomas užsienio lietuviams. Jo lankymasis Amerikoje, be abejonės, turės sustiprinti Lietuvos santykius su šia eivija ir turės padėti tinkamai pasiruošti viso pasaulio lietuvių kongresui ir viso pasaulio lietuvių sąjungai.

Karolis Vairas.

KĄ SAKO ANGLIJOS MOTERYS APIE VYRUS

Vienas anglų dienraštis įsigėdė sužinoti, ką moterys galvoja apie vyrus ir tuo reikalu paskelbė ankieta. Į ankieta atsiliepė visa eilė žymių Anglijos moterų, kurių charakteringus atsakymus čia pateikiame.

Miss Rosie Dolly, viena garsiausių šokėjų "Dolly-Sisters", yra tokios nuomonės apie vyrus: "Vyras ieško moteryje draugės. Jie pageidauja moteries, kuri būtų nuolat linksma, laiminga, šviesiai nusiteikusi. Kada moteris pasirodo kitokia, vyras šalinasi jos ir ieško... kitos."

Rašytoja Miss Georgeette Carneal į ankieta duoda tokį atsakymą: "Nekenčiu vyrų! Jie neteisingi, reikalauja iš moterį visuomet daugiau, kaip moteris jiems gali suteikti. Kada jų širdyse užgستا meilės bei pri-

rišimo jausmas, jie visuomet kaltina moteris."

Kitokios nuomonės yra rašytoja Miss Annie Pinchob: "Jeigu vyras nustoja būti "idealus," tai kalta tuo dažniausia jo gyvenimo draugė. Šių dienų moterys yra per daug išleptos ir mažai kreipia dėmesio į dabartines aplinkybes, kurios taip apsunkina vyrų gyvenimą."

Miss Thyra Winslaw, žinoma visuomenės veikėja, pareiškia: "Vyras yra mandagesnis už moteris. Pažįstu daug moterų, kurios skundžiasi savo vyrais ir pasakoja apie savo vyrų ydas. Tuo tarpu mažai yra vyrų, kurie kalbėtų ką nors blogo apie savo žmonas."

O bemaž kiekvienas vyras daug blogo galėtų papasakoti apie moteris, nes moterys daugiems gali suteikti. Kada jų širdyse užgستا meilės bei pri-

LIETUVOS EKONOMINIAI LAIMĖJIMAI

Lietuvos ekonominė struktūra ir greitas prisitaikymas naujoms sąlygoms palengvino Lietuvai pergyventi ekonominę krizę. Ji viena nedaugelio valstybių, kurios nėra įvedusios valiutos išvežimo ir panašių suvaržymų. Lietuvos litas apie 80% padengtas aukso ir tverta valiuta ir yra viena pastoviausių valiutų Europoje.

Kaip kitose Pabaltijo valstybėse, Lietuvoje milžiniškos ekonominės ir vidujiniai politinės reikšmės turėjo žemės reforma, kuri jau baigiama vykdyti. Viso žemės fondas nusavinta 726,416 ha žemės. Išskirstyta jau 520,000 ha. Sudaryta 37,337 nauji ūkiai (349,611 ha). be to, atliktas didelis darbas išskirstant 86,767 ūkių į viensėdijas (1,013,565 ha). Aprūpinta žemė 10,229 savanorių. Naujųjų statomųjų medžiagos suteikta už 9,145,000 lt. ir pašalpų suteikta pinigais 652,000 litų. Kultūriniam reikalams panaudota 130 dvarų centrų su 17,434 ha. Žemės reforma atliko savo istorinį uždavinį ir galutinai sutvirtino lietuvių valstietį savo krašto šeimininko vaidmenį ir sumažino dvarų reikšmę, iš kur skverbavo-

si svetimos įtakos. Pagerbiant nuosavybės principą, Lietuvoje už nusavintas žemes buvusiems savininkams atlyginama.

Lietuvoje didelės pramonės nėra buvę, bet paskutiniiais metais ji vis stiprėja. 1934 m. Lietuvoje buvo 1118 pramonės įmonių, kuriose dirba ne mažiau 5 asmenų. Viso darbininkų jose — 22,282. Daugiausia įmonių ir darbininkų turi medžio pramonė. Mažiausia darbininko alga už 8 val. darbo dieną yra 3.50 litų (nevalifikuota moteris provincijoje), aukščiausia — 12.10 litų (kvalifikuotas vyras Klaipėdoje). Pažymėtinas plėnininkystės išaugimas Lietuvoje per dešimtmetį. 1923 m. buvo įkurts pirmosios 3 pieninės, o 1933 m. jų buvo jau 251. Sviesto 1924 m. išvežta 523 tonos už 3.9 milijonus litų, o 1931 m. 8705 tonos už 47 mil. lt. Taip pat žymiai išaugo Maisto įmonė, apdirbanti mėsos produktus.

VOKIEČIŲ IR LENKŲ PLANAI RYTUOSE

(PRANCUZŲ NUOMONĖ)

Populiarus prancuzų savaitraštis **Je suis partout** (Aš esu visur) paskelbė didelį straipsnį "Vokiečių lenkų veržimasis į Rytus." Straipsnio autorius James Donnadieu pirmiausia pabrėžia, kad "vokiečių lenkų susitarinėjimas pasiekia ir toliau apsuptytas paslapties." Sumetiantis į Vokietiją Lenkiją paskatins jos nepasitenkinimą Prancuzija, tuo tarpu kai kitos valstybės nuo Vokietijos atitolusios. Bet nepasitenkinimas negalys diktuoti politinių žygių: tautų santykius nulemia interesai. Koks buvo Lenkijos interesas susitarinti su Vokietija? Jokio. Ir vis dėlto dabar kalbama apie didelius projektus, kurie būvę parengti Berlyne ir Varšuvoje ir kurie liečia tų dviejų kraštų plėtimąsi į Rytus.

Tie projektai esą šie: Lenkija atiduosianti Vokietijai garsųjį Koridorių, kuriuo ji gali prieiti prie Baltijos jūros. Taip pat ji atsisakysianti nuo teisių, kurių turi Danzige, nes laisvas miestas turi grįžti prie Vokietijos. Iš savo pusės Vokietija sutiksianti, kad Lenkija užgrobtų Lietuvą ir tuo būdu gautų Klaipėdos uostą ir užimtų sovietų Ukrainą, kad galėtų prieiti prie Juodosios jūros. Tuo būdu išnyktų bet koks rimtas trintis tarp abiejų kraštų.

Toliau straipsnio autorius rašo, kad projektas, liečiantis Lietuvą, nebe naujas. Buvęs užkūstas Tautų Sąjungos Komisaras Danzige van Hamel papasakojo, kad, 1926 m. jam esant Berlyne, apie tai jam kalbėjo Stresemannas. Donnadieu nuomone, tai esąs gan keistas nusistatymas. Galbut, esą būtų buvę logiška atnaujinti seną lietuvių lenkų uniją 1919 m., bet, kaip apie tai buvo pagaltota 1921 m., jau buvo per vėlu. Šiandien Lietuva egzistuoja ir jos egzistavimas yra apsaugotas Tautų Sąjungos pakto 10 str. Tai reiškia, kad be jos sutikimo negal-

ima pakeisti jos teritorijos arba jos politinės santvarkos. Dabartinėmis aplinkybėmis ji nesutiksianti sudaryti unijos su Lenkija. Tuo būdu kalbamą projektą būtų galima įvykdyti tik jėga.

Bet Lenkijai tai nebūtų naudinga. Ji negalinti atsisakyti nuo Koridoriaus, apgyvendinto lenkų, už Lietuvą, kurios gyventojai jai būtų priešingi. Ji neatsisakys nuo jos pačios sukurto gražaus Gdynės uosto ir nuo teisių, kurių ji turi Danzige už mažą "smėlingą" Klaipėdos uostą, kuris, be to, dar yra daug toliau nuo jos pramonės centrų.

Pagaliam, toliau pareiškia prancuzų žurnalistas, gerai žinoma, kad hitlerininkai nori atgauti ne tik paprastą žemės, bet ir naujų užkariauti. Norint įsitikinti, kad vokiečiai kreipia savo žvilgsnį į Rytus, esą pakanka paskaityti Hitlerio "Mein Kampf" ar Alfredo Rosenbergo raštus. Vokietija neatsisakysiu nuo sumanyto atsikariauti Klaipėdą. "Kaip ji galėtų galvoti apie paramą Lenkijai užgrobtai Lietuvai, jei jos pačios interesas yra palaikyti mažas valstybes prie Baltijos jūros, į kurias ji pati galėtų ištieti rankas, vėl atnaujindama kryžiuočių Drang nach Osten?" — klausia straipsnio autorius.

Pabrėžęs, kad Lenkijai taip pat nėra išskaičiavimo keisti Gdynės uostą į Odesą, nes "Lenkija daug labiau orientuojasi į Baltiją, negu į Juodąją jūrą," Donnadieu baigdamas pažymi, kad neatrodo, kad tuos plačius projektus, apie kuriuos tiek kalbama, jau būtų galima vykdyti. Esą aišku, kad Pilsudskis, atnaujindamas senas lenkų tradicijas, visada žiūrėjo į Rytus. Sudarant tai, jis norėjo, kad Rytų pasienyje būtų sukurts trys valstybės "užtvartos": Lietuva, Baltgudija ir Ukraina. Bet, kas buvo galima padaryti 1919—1921 m., šiandien daug sunkiau.

1722 klm. Pataisyta ir pagerinta daug viešelių. Pastatyta eilė naujų tiltų, tar jų 3 dideli tiltai Kaune. Pašto įstaigų ir agentūrų 1923 m. buvo 267, o 1933 m. jau 613, telefono abonentų skaičius pasiekęs 17,000, radio abonentų apie 22,000.

Klaipėdos uostas, kuris grįžo Lietuvai 1923 m. prisijungus Klaipėdos kraštui, buvo apieistas ir nepritaikytas didesniai laivų judėjimui. Lietuvos vyriausybė įvykdė didelius uosto praplatinimo ir pagerinimo darbus, kurie kaštavo apie 10 milijonų litų. Be to, ties šventosios žiotimis pastatytas naujas žvejų uostas, kaštavęs apie 2.5 milijonus litų.

Netekusi senosios sostinės Vilniaus, Lietuva turėjo įsikurti laikinojo sostinėje Kaune, kurį gavo kaip apleistą menką tvirtovės miestą. Milžiniškų pastangų ir darbo reikėjo, kol Kaunas virto sostinės vardu vertu miestu. Gyventojų padidėjimas Kaune sudarė geras sąlygas privatinėi statybai, kuri ir buvo labai gyva. Bet visą eilę stambių statybų įvykdė vyriausybė, tarp jų tokių monumentalų rūmų, kaip Lietuvos Bankas, keli universitetų rūmai, žemės bankas, daugelis ministerijų ir k. Visuomenės lėšomis pastatytas didžiulis Vytuto muziejus. Kaip sparčiai augo Kaunas, matyti iš to, kad aktingiausias statybos metais 1931 m. buvo pastatyta 824 gyvenamieji trobesiai ir 579 negyvenamų, 1932 m. 526 ir 431, 1933 m. 356 ir 317. Kaunas neturėjo nei vandentiekio, nei kanalizacijos, gatvės buvo grištos primityviai, dideliais akmenimis. Visa tai Kauno savi-valdybė per keletą metų padarė ir dabar Kaunas turi visas moderniško miesto butinybes ir meksfaltuotas gatves. Gyventojų Kaune dabar skaičiama apie 120,000 (1925 m. buvo 83,000). Nuo didžiojo karo smarkiausiai buvo nukentėjęs Šiaulių miestas, kurį rusai, pasitraukdami, sugėdino. Dabar ir jis visiškai atstatytas ir jo statyba buvo ne mažiau intensyvi, kaip Kauno. Gana gyvai eina statyba ir Klaipėdoje, kuri prie Lietuvos prisijungus žymiai padidėjo ir pagyveno. Klaipėdos uoste laivų judėjimas yra žymiai prašokęs prieškarinį, nes per Klaipėdą eina žymį dalis Lietuvos eksporto ir importo. Augimo tendenciją rodo ir eilė kitų Lietuvos miestų.

Lietuvos gyventojų natūralinis prieauglis kasmet sudaro apie 30,000 žmonių, bet emigracija paskutiniiais metais beveik visai nežymi. Lietuva neturi ir nedarbo problemos, kuri yra opi daugeliui valstybių. Viso Lietuvoje be darbo žmonių apie 4000, kuriais rūpinasi miesto savivaldybės, suteikdamos darbo arba pašalpos.

Lietuvos ekonominės gerovės didelis pakilimas prieš ekonominę krizę liudija, kad nepriklausomybės sąlygos labai palankios tautos gerovei klestėti. Reikia tikėti, kad visus prisilęgę laikinai sunkumai praeina ir galės grįžti į normalius pažangos ir laimėjimų laikus.

Mokslininkų nuomone, didysis meteorologas, nukritęs neatmenamais amžiais į Arizonos laukus, plindęs į žemę apie vieną mylią gilumo. Galima įsivaizduoti su kokių sparkumų tas žvaigždės gabalas turėjo kristi.

Mokslininkų nuomone, didysis meteorologas, nukritęs neatmenamais amžiais į Arizonos laukus, plindęs į žemę apie vieną mylią gilumo. Galima įsivaizduoti su kokių sparkumų tas žvaigždės gabalas turėjo kristi.

Mokslininkų nuomone, didysis meteorologas, nukritęs neatmenamais amžiais į Arizonos laukus, plindęs į žemę apie vieną mylią gilumo. Galima įsivaizduoti su kokių sparkumų tas žvaigždės gabalas turėjo kristi.

Mokslininkų nuomone, didysis meteorologas, nukritęs neatmenamais amžiais į Arizonos laukus, plindęs į žemę apie vieną mylią gilumo. Galima įsivaizduoti su kokių sparkumų tas žvaigždės gabalas turėjo kristi.

Mokslininkų nuomone, didysis meteorologas, nukritęs neatmenamais amžiais į Arizonos laukus, plindęs į žemę apie vieną mylią gilumo. Galima įsivaizduoti su kokių sparkumų tas žvaigždės gabalas turėjo kristi.

R. SKIPITIS TIKRAI AT- VYKSTA BALANDŽIO 2 D. I AMERIKA

Š. m. kovo 27 d. Lietuvos gen. konsulas gavo tokią telegramą iš Paryžiaus:

"Sėdu laivan Olympic. Skipitis."

Pasiteiravus, sužinota, kad Olympic atplauks į New Yorką (prieplaukos adresas Pier 54, foot of West 14th St., North River) balandžio 2 dieną.

Todėl pirmiau spaudoje paskelbtas p. Skipitio kelionės planas šiuo metu patvirtinamas. Dabar yra galimumo netgi smulkesnį kelionės planą projektą po rytines valstybes patiekti. Štai jis:

I. New York City ir New Jersey — iki balandžio 7 d.

II. Connecticut ir Rhode Island — balandžio 8 d. Bridgeport, bal. 9 d. New Haven, balandžio 10 d. Waterbury, bal. 11 d. New Britain, bal. 12 d. Hartford, bal. 13 d. Thompson ir Providence.

III. Massachusetts — bal. 14 d. So. Boston, bal. 15 d. Cambridge, bal. 16 d. Norwood, bal. 17 d. Brockton, bal. 18 d. Lowell, bal. 19 d. Lawrence, bal. 20 iki 22 d. Worcester.

IV. New York valstybėje — bal. 23 d. Albany ir Schenectady, bal. 24 d. Amsterdam, bal. 25 d. Utica ir Syracuse, bal. 26 d. Rochester, ir Niagara Falls.

V. Detroit, Mich. — balandžio 28 d.

VI. Chicago, Ill. — gegužės 3 d. ar gal kiek anksčiau.

N. B. — Ten, kur masiniai mitingai negalimi, tegul visų vietos draugijų valdybos sudarys susirinkimą; jei kuri diena pasirodytų visiškai negalima, tai geistina iš anksto duoti žinią į New Yorką. Be abejo, kaimyninės kolonijos gali pasiūlyti dėtomis, jei yra reikalo. Gerb. Skipitis atsiveža naujų žinių iš Lietuvos padangės. New Yorko Lietuvių Kongresui remti kom.

ATSTATYMO BENDROVĖS ŠERININKAMS

Lietuvos Atstatymo Bendrovės seimas buvo šauktas šiais metais, sausio 27 d. Tas seimas neįvyko, nes kvorumui sudaryti truko virš 166 balsų.

Į šauktą seimą susirinkę šerinininkai, išklause direktorių raportą ir pastebėjo, kad Bendrovė ne gerėja, bet blogėja, nutarė pamėginti dar kartą jos teisėtą seimą šaukti. Tam seimui laikas nustatytas šių metų gegužės mėn. 21 d.

Visi Atstatymo Bendrovės šerinininkai, kurie seime dalyvauti nemano ir įgaliojimų dar nėra niekam davę, yra patariamieji įgaliotiniai pasiskirti ir bent paskutiniuosius savo Bendrovės trupinius apsaugoti.

Jeigu numatytam gegužės mėn. 21 d. seime kvorumo nebūs, tai, veikiausiai, teks pasiūlyti planą Bendrovę likviduoti ne šerinininkų nubalsavimu, bet įstatymų numatytu keliu.

Neveikliesiems šerinininkams tenka priminti, kad Bendrovę likviduojant, neatšilpusieji nustos savo teisių — nieko iš likusių negaus, o atšilpusieji jų proporcijos bus padidintos.

Įgaliojimus galima duoti bet kuriam pasirinktam asmeniui, kuris Bendrovės seime mano dalyvauti, arba žemiau sužymėtiems Kvorumui Sudaryti Komisijos nariams, būtent: J. Be Manhattan namų tarnautojų streikuoti žada ir Bronxo Brooklyno, N. Y., Dr. B. K. Venecius, 499 Grand St., Brooklyn, N. Y., P. Daužvardis, c-o Con-

ulate General of Lithuania, 11 Waverly Place, East, New York City.

Kvorumui Sudaryti Komisija.

ADV. R. SKIPITIS KALBES KLAUSČIAUS SALEJE BALANDŽIO 6 D.

Balandžio 2 d. į New Yorką atvyksta iš Lietuvos DULR pirmininkas adv. Rapolas Skipitis pasitarti su Amerikos lietuvių visos pasaulio lietuvių kongreso reikalu.

Balandžio 6 d. svečias kalbės Klasčiaus saleje Maspeth. Tikimasi, kad p. Skipitis kalbės ne tik viso pasaulio lietuvių kongreso reikalu, bet ir Klaipėdos reikalu, ypač dabar, kai tas klausimas virto viso pasaulio dienos klausimu.

Tų kalbų proga didžiojo New Yorko lietuvių susiginę priims rezoliuciją ir pareikš savo protestus Vokietijai dėl kišimosi į Lietuvos vidaus reikalus.

Kalbėse dalyvaus keletas Brooklyn choro, taip pat bus basketbolo žaidimas, šokiai ir kitokios pramogos.

Prakalbų pradžia šeštadienį, balandžio 6 d. 5 val. po pietų.

Rengimo komitetas kviečia visus didžiojo New Yorko lietuvių šios kalbėse dalyvauti.

SADAUSKAITĖS KONCERTAS

Radio City daininkės, scrantometės, p-lės Elenos Sadauskaitės pirmas lietuviams koncertas bus balandžio 28 d. Ukrainiečių saleje, buvusiam Lietuvių tautiškam name, 101 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Koncerte be pačios Sadauskaitės dainuos Banys, Strumskienė, pianistė Violet Vaiva, Gerb. Skipitis atsiveža naujų žinių iš Lietuvos padangės. New Yorko Lietuvių Kongresui remti kom.

BASKETBOLAS MASPETHE

Pereitą sekmadienį Klasčiaus saleje buvo labai įdomus ir gyvas basketbolo žaidimas. Grumėsi Maspethas su Great Necku, merginų ir vaikų komandos. Merginų žaidimas baigėsi lygiomis. Vaikų — Great Necko laimėjo 44 prieš 32.

Publikos buvo gana daug. Pažymėtina, kad ir suaugusieji pradeda vis labiau domėtis jaunųjų sportu ir lanko tos rūšies pramogas. O Klasčiaus sale — labai tinkama. Pats savininkas tikrai malonus ir palankus žmogus: jis moka visus gerai priimti ir su visais gražiuoju sugyventi.

SLA KUOP. SUSIRINKIMAS

38 SLA kuopos mėnesinis susirinkimas bus šį ketvirtadienio vakarą, balandžio 4 d., Piličių Klubo saleje, 7 val. vak. Visi nariai prašomi laiku ateiti ir užsimokėti mokesčius.

P. Narvydas.
38 SLA kp. sek.

NAMŲ TARNAUTOJŲ STREIKAS

Manhattan namų tarnautojai šiomis dienomis nutarė skelbti streiką dėl nepakankamų ir sunkių darbo sąlygų. Be Manhattan namų tarnautojų streikuoti žada ir Bronxo Brooklyno, N. Y., Dr. B. K. Venecius, 499 Grand St., Brooklyn, N. Y., P. Daužvardis, c-o Con-

IS NEW JERSEY LIETUVIŲ VEIKIMO

PRAMOGA VIENYBĖS NAUDAI

Iškilmingos laidotuvės

Vienybėčių grupė yra nutarusi daryti Vienybės naudai išvažiavimą New Jersey valstybėje ir šiuo metu reikalu jau dirba komisija, kuriai vadovauja adv. C. F. Paulauskas.

Lietuvių Prekybos Buto pramoga, Dariaus-Girėno Fondo naudai SILKIŲ VAKARIENĖ bus sekmadienio vakare, balandžio 7 dieną, 7 valandą vakare. Pramoga bus su atitinkama programa ir joje dalyvaus adv. R. Skipitis. Advokatas R. Skipitis atvažiuoja Draugijos Užsienio Lietuviams Remti ir Pasaulio Lietuvių Kongreso Kaune reikalais, o taip pat su naujomis žiniomis apie Klaipėdą ir nuteistus načius. Todėl visi interesuoti prašomi atvykti laiku į Lietuvių sv. Jurgio Dr-jos sale, Newark. Bilietai tik po \$1. Juos galima gauti pas Prekybos Buto narius ir patartina įsigyti tuojau, nes vietos gali pritrūkti.

Elizabeth, N. J. — Kovo 27 d. velionis Antanas Budreckis labai iškilmingai, su bažnytinėmis apeigomis, palydėtas iš lietuvių parapijos bažnyčios. Palydėti į kapus susirinko daugybė žmonių. Privažiavo daugybė automobilių, kurie nusitęsė per keletą gatvių ir, kad būtų galima kitiems pravažiuoti, tai atvykus policijai, darė tvarką. Žmonių minios susirinko prie velionio namų prieš lydinį į bažnyčią ir prie bažnyčios jau buvo didžiulė minia. Kaip jau buvo rašyta, velionis Antanas Budreckis paliko žmoną ir tris vaikus, o taip pat du brolius ir seseris ir apie 100 kitų giminių.

A. S. Trečiokas.

PRAŠAU ATITAISYTI

Maloniai prašau atitaistyti tą žinutę, kur buvo parašyta, kad aš Newarko Moterų Klubo pirmininkė. Aš buvusi to klubo pirmininkė.

Su pagarba Petrulienė.

VALGIS PABRANGO 10%

Nuo balandžio 1 d. New Yorko visose valgyklose pagamintas maistas pabrango 10%. Manyt, kad maisto kainos bus žymiai daugiau padidintos, bet valgyklų savininkai mato, kad kol kas tenkinasi tik 10%.

DARBUOJASI VIENYBĖ

J. Krunklis

P. J. Krunklis jau kelintas mėnuo darbuojasi Vienybėje rinkdamas naujus skaitytojus ir pardavinėdamas kalendorius. Iki šiol važinėjo po Long Island ir New Yorko apylinkes. Dabar P. Krunklis daugiau darbuosis Brooklyne ir apylinkėse. Vienybėčių prašome jį paremti, patarti ir reikalui esant pagelbėti Vienybėje.

402 Metropolitan Avenue
netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.
Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms. Krikštynoms ir Visokiems Pokyliams

402 Metropolitan Avenue
netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.
Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms. Krikštynoms ir Visokiems Pokyliams

PIRMYN Į KOVĄ!

NEPASIDUOKIME!
NERAMUMAI. NESMAGUMAI. NEMALONUMAI—
MUSŲ PRIEŠAI NEPERGALES!

GAUDŽIA TRIMITAI —
IR ORKESTRAS GROJA POLKAS.
VALCUS IR FOKSTROTUS IKI VELUMOS!

ŽIBA KARDAI —
SATYROS IR ŠONSKAUDANČIŲ JUOKŲ!

JOJA KAREIVIAI —
OPERETES DRAUGIOS DAINŲ IR
VAIDINIMO PULKAI — SUVIRŠ 50 VEIKEJŲ

VISI MES BUSIME KLASČIAUS SALEJE
SEKMADIENIO VAKARE 12 D. GEGUŽES (MAY)

LINKSMUMO KARNIVALAS

Tikietai 66 centų

Tikietai 66 centų

STRACHEY IŠVAŽIAVO Į ANGLIJĄ

Anglų rašytojas radikalas, kuriam imigracijos departamentas išskėlė deportacijos bylą Chicagoje, šiomis dienomis apėjo Jungtines Amerikos Valstybes savo noru. Byla prieš Strachey panaikinta. Jis buvo kaltinamas skleidęs komunistinę propagandą Amerikoje.

Reikia darbo, ne pašalpos

New Yorko miesto mayoro speciališkas komitetas nedarbuojantiems tirti įteikė savo pranešimą mayorui. Pranešime nurodoma, kad miestui reikalinga viešieji darbai, kad bedarbiams duoti darbo, o ne pašalpos. Esą, pašalpos visų negalima aprūpinti.

Morro Castle į Baltimore

Sudegęs laivas Morro Castle, už kurį šiomis dienomis viepa geležies apdirbimo firma sumokėjo 33 tūkstančius dolerių, išsivežė į Baltimore, kur laivas bus sudraskytas ir geležis sunaudota kitiems reikams.

\$1,459,646 laimėta loterijoje

New Yorko ir apylinkėse miestų gyventojai Airijos Raudonojo Kryžiaus ir Kanados Raudonojo Kryžiaus loterijoje laimėjo \$1,459,646 sumą. Laimėtojų tarpe yra ir vienas lietuvis Sidlauskas iš Jersey City, N. J.

MIRĖ

Juozas Norus, 65 m. amž., gyv. 66 Bay 8th St., mirė kovo 29 d. Palaidotas balandžio 1 d. 2 val. po pietų Alyvų kapinėse.

Laidotuvių apeigomis rūpinosi graborius Matthew P. Balas (Bielauskas).

A. RADZEVIČIUS
GRABORIUS
(Undertaker)
Tel.: Stagg 2-4409

402 Metropolitan Avenue
netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.
Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms. Krikštynoms ir Visokiems Pokyliams

402 Metropolitan Avenue
netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.
Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms. Krikštynoms ir Visokiems Pokyliams

402 Metropolitan Avenue
netoli Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.
Parsamdau Dailius Automobilius Vestuvėms. Krikštynoms ir Visokiems Pokyliams

PIRMYN Į KOVĄ!

NEPASIDUOKIME!
NERAMUMAI. NESMAGUMAI. NEMALONUMAI—
MUSŲ PRIEŠAI NEPERGALES!

GAUDŽIA TRIMITAI —
IR ORKESTRAS GROJA POLKAS.
VALCUS IR FOKSTROTUS IKI VELUMOS!

ŽIBA KARDAI —
SATYROS IR ŠONSKAUDANČIŲ JUOKŲ!

JOJA KAREIVIAI —
OPERETES DRAUGIOS DAINŲ IR
VAIDINIMO PULKAI — SUVIRŠ 50 VEIKEJŲ

VISI MES BUSIME KLASČIAUS SALEJE
SEKMADIENIO VAKARE 12 D. GEGUŽES (MAY)

LINKSMUMO KARNIVALAS

Tikietai 66 centų

Tikietai 66 centų

Tobulinant Lietuvos geležinkelius, nuolatos tenka stiprinti pylimus ir keisti silpnusius pabėgius (špalas). Šią žiemą geležinkeliams pabėgių pagaminta 150,000.

SIMTAS KETURIOS DEŠIMTYS
NUOLAT DIVIDENDAI

Nuo 1873 metų
BUSHWICK
SAVINGS BANK
GRAND ST. AT GRAHAM AVE., B'KLYN.
Nuosimčiai už 21/2 metų ketvirtį
Kovo 31

Pasirendavoja
PIGI NUOMA

Išsinuomuoja pigiai keturi kambariai, maudynė, šilts vanduo. Kreipkitės: 319 So. 4th St., Brooklyn, N. Y. (20-27)

Reikalavimai

REIKIA DRAIVERIO

Lietuviška kepykla reikalauja patyrusio vėžiojo šefpakinę duoną.

A. ŽIUGZDA
182 Van Buren St., Newark, N. J. (424-26)

Reikalavimai

REIKALINGAS prie gazolino stoties partneris, kuris turi \$2,000. Jeigu atsirastų pusininkas, tai statytume visai naują gazolino stotį.

Biznis geras. Kreipkitės: V. PODZIUNAS.

354 Highland Ave., Kearny, N. J.

REIKALINGAS pirmas mortgėdžius paskola atmokėjimui B. L. Mokėčiau 6 nuosimčiai. Prapatė — geras biznis gazolino stoties. Per mėnesį atneša nuomos \$200. B. L. \$7000. Norėčiau atmokėti ir turėti privat.

V. PODZIUNAS.

354 Highland Ave., Kearny, N. J.

GRAND PARADISE
BALL ROOMS

Ivairioms pramogoms salė

318 GRAND ST., BROOKLYN, N.Y.

Puikios salės, ir ruimai

graziai papuostos. Tinka šokiams, susirinkimams, vestuvėms, vakarienioms.

Yra elevatoriūs

Tel.: Evergreen 7-1123

JUNIPER 5-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

Telefonas: Evergreen 7-7770

PAUL GUSTAS
LIETUVIS GRABORIUS

Senai dirbas graboriystės profesijoje ir Brooklyn apidinkėj plačiai žinomas. Tik dabar atidarė savo ofisą ir patarnauja balsamavimu ir palaidojimu mirusių.

Veltui chapel šermentims

Parsamdo automobilius šermentims, vestuvėms, krikštynoms ir kitokioms parėms

Saukite dieną ar naktį

423 Metropolitan Ave
Brooklyn, N. Y.

PILIEČIŲ KLUBO BAZARAS

Lietuvių radio valanda, vedama V. Matusevičiaus, ir Birutės choras turi vieną iš didžiausių lietuvių paviljoną Lietuvių Amerikos Piličių Klubu bazare, 80 Union Ave. Ateikite ir pamatykite penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais.

RESTAURANT BAR & GRILL

Nauja švari ir ruiminga užėiga. Geriausios rūšies gėrai, alus dekinė ir importuoti likerai. Skanus valgis ir užkandžiai.

Savininkas.

J. ZEIDAT

321 Grand St Brooklyn, N.Y.

prieš Grand Parade

TONY'S RESTAURANT

145 Broadway, Brooklyn, N. Y.

Pietus — steikai — chops

Ivairios žuvys — specialybė

Privatiški kambariai del bankietų — vestuvių — pokylių

Taip pat

IVAIRUS LIKERIAI IR VYNAI

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus

Sekmadieniais Specialūs 12 davinų Pietus